

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 19.09.2007
KOM(2007) 532 v konečném znění

2007/0199 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterým se mění nařízení (ES) č. 1775/2005 o podmínkách přístupu k plynárenským
přepavním soustavám**

(předložena Komisí)

{SEK(2007) 1179}

{SEK(2007) 1180}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Elektřina a plyn představují srdce evropského blahobytu. Bez konkurenčního a účinného evropského trhu s elektřinou a plynem budou evropští občané za jednu ze svých nejzákladnějších denních potřeb platit nadměrnou cenu. Trh s elektřinou a plynem je rovněž zásadně důležitý pro konkurenceschopnost Evropy, neboť energie je důležitým vstupem pro evropský průmysl.

Dále platí, že konkurenční a účinný trh s elektřinou a plynem je podmínkou pro řešení otázky změny klimatu. Pouze s fungujícím trhem je možné vyvinout účinně fungující mechanismus obchodování s emisemi a odvětví obnovitelné energie splňující ambiciózní cíl, na kterém se dohodla Evropská rada, tedy zajistit, aby v roce 2020 pocházelo 20 % energie v EU z obnovitelných zdrojů.

Konkurenční trh s elektřinou a plynem v rámci celé EU je nakonec klíčový i pro zajištění bezpečnosti dodávek energie v Evropě, neboť pouze na celoevropském a konkurenčním trhu se mohou objevovat směrodatné signály pro investice a právě takový trh nabízí spravedlivý přístup k síti pro všechny potenciální investory a poskytuje skutečné a účinné pobídky jak pro provozovatele sítí, tak pro výrobce, aby investovali miliardy eur, jak to bude v EU během následujících dvou desetiletí potřeba.

Proces liberalizace trhu s elektřinou a plynem byl zahájen asi před 10 lety. Během těchto 10 let se mnoha občanům Evropy dostalo výhod vyplývajících z většího výběru a větší hospodářské soutěže, stejně jako lepších služeb a bezpečnosti. Posouzení, které provedla Komise a evropské energetické regulační orgány, však prokázalo, že proces rozvoje skutečně konkurenčních trhů není ani zdaleka u konce. V praxi se až příliš velkému množství občanů a podniků v EU možnosti skutečné volby dodavatele nedostává. Fragmentace trhu podél hranic jednotlivých států, vysoká míra vertikální integrace a vysoká koncentrace trhu představují základ neexistence skutečného vnitřního trhu.

Od června 2003, kdy vstoupily v platnost současné směrnice o elektřině a plynu, Komise neustále sledovala jejich používání a účinky na trh a byla v pravidelném kontaktu se všemi dotčenými zúčastněnými stranami. Komise zejména každoročně zveřejňovala svoji srovnávací zprávu o provádění vnitřního trhu s elektřinou a plynem. Uspořádala florentské Elektroenergetické regulační fórum a madridské Plynárenské regulační fórum, kde se pravidelně scházeli zástupci ministerstev, vnitrostátních regulačních orgánů, Komise, provozovatelů přenosových a přepravních soustav, dodavatelů, obchodníků, spotřebitelů, odborů, uživatelů sítí a energetických burz.

Na konci roku 2005 vyzvalo zasedání Evropské rady v Hampton Court k vypracování evropské energetické politiky. V návaznosti na tuto výzvu zveřejnila Komise dne 8. března 2006 Zelenou knihu o vývoji společné, soudržné evropské energetické politiky. Veřejné konzultace přinesly 1680 odpovědí. Již v roce 2005 zahájila Komise šetření podmínek hospodářské soutěže na trzích s plynem a elektřinou. Energetické šetření poskytlo odpovědi na obavy, které vyjadřovali spotřebitelé a noví účastníci v odvětví a které se týkaly rozvoje velkoobchodních trhů s plynem a elektřinou a omezené možnosti výběru, kterou spotřebitelé mají. Závěrečná zpráva o šetření byla Komisí přijata společně s komplexním souborem opatření s cílem navrhnout novou energetickou politiku pro Evropu dne 10. ledna 2007.

Sdělení Komise ze dne 10. ledna 2007 s názvem „Energetická politika pro Evropu“¹ zdůraznilo význam dotvoření vnitřního trhu s elektřinou a zemním plynem. Vycházelo z komplexní zprávy o vnitřním trhu, z konečných výsledků odvětvového šetření podmínek hospodářské soutěže a hloubkových přezkumů situace vnitrostátních trhů s elektřinou a plynem. Komise zároveň provedla posouzení dopadu, kterým hodnotila možnosti politiky týkající se dotvoření vnitřního trhu s plynem a elektřinou. Posouzení dopadu zahrnovalo i konzultace se zúčastněnými stranami. Organizace s kořeny v 19 zemích vyplnily celkem 339 dotazníků. 73 dotazníků bylo navíc přijato od organizací, které nemají napojení na konkrétní zemi. Byly provedeny pohovory s dalšími 56 zúčastněnými stranami, především se společnostmi, které by mohly být zasaženy oddělením majetku či přísnějšími požadavky na průhlednost.

Zasedání Evropské rady konané na jaře 2007 vyzvalo Komisi, aby navrhla další opatření, jako například:

- účinné oddělení dodavatelských a výrobních činností od provozování sítě;
- další harmonizaci pravomocí a větší nezávislost vnitrostátních energetických regulačních orgánů;
- vytvoření nezávislého mechanismu pro spolupráci vnitrostátních regulačních orgánů;
- vytvoření mechanismu pro provozovatele přenosových nebo přepravních soustav, kterým by mohli zlepšit koordinaci provozování sítí a jejich zabezpečení, přeshraniční obchod a provoz sítí; a
- vyšší průhlednost operací na energetickém trhu.

Evropská rada také zdůraznila potřebu posílit zabezpečení dodávek v duchu solidarity mezi členskými státy.

Evropský parlament ve svém usnesení o perspektivách vnitřního trhu se zemním plynem a elektřinou přijatém dne 10. července 2007 vyjádřil společné energetické politice jednoznačnou politickou podporu, s tím, že „oddělení vlastnictví je nejúčinnější nástroj pro nediskriminační podporu investic do infrastruktury, spravedlivý přístup k síti pro nové účastníky a průhlednost trhu“. Parlament však zdůraznil, že jsou nezbytná i další opatření a že rozdíly mezi trhem s elektřinou a zemním plynem mohou vyžadovat odlišné úpravy provádění. Parlament rovněž vyzval k silnější „spolupráci mezi vnitrostátními regulačními orgány na úrovni EU prostřednictvím orgánu EU, což je jedním ze způsobů, jak více rozvíjet evropské metody regulace přeshraničních záležitostí“.

Rada evropských energetických regulačních orgánů (CEER) přivítala sdělení Komise ze dne 10. ledna a jednoznačně podpořila výzvu volající po nových právních předpisech EU, které projekt jednotného energetického trhu obnoví. 6. června 2007 zveřejnily evropské energetické regulační orgány sadu šesti studií přijímajících stanovisko k hlavním otázkám nových energetických právních předpisů. Podpořily zejména návrhy Komise v oblasti posíleného nezávislého regulačního dohledu na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU a v oblasti účinného

¹ KOM(2007) 1.

oddělení přenosových nebo přepravních sítí. Regulační orgány jasně doporučily, aby oddělení vlastnictví přenosových nebo přepravních soustav v zásadě odpovídalo modelu vyžadovanému novými právními předpisy EU a aby platilo jak pro elektřinu, tak pro plyn.

Tyto prvky byly plně brány v úvahu při přípravě současných návrhů, které jsou shrnuty níže.

1. ÚČINNÉ ODDĚLENÍ DODAVATELSKÝCH A VÝROBNÍCH ČINNOSTÍ OD PROVOZOVÁNÍ SÍTĚ

1.1. Stávající ustanovení o oddělení nejsou dostatečná pro zajištění dobře fungujícího trhu

Stávající právní předpisy požadují, aby bylo provozování sítě právně a funkčně odděleno od dodavatelských a výrobních činností. Členské státy tento požadavek splnily za použití různých organizačních struktur. Několik členských států založilo pro provozování sítě zcela oddělenou společnost, zatímco jiné vytvořily právní subjekt v rámci integrované společnosti. Požadavek právního a funkčního oddělení znamenal pozitivní příspěvek ke vzniku konkurenčního trhu s elektřinou a zemním plynem v několika členských státech.

Zkušenosti však ukázaly, že v případech, kdy je provozovatel přenosové či přepravní soustavy právním subjektem existujícím v rámci integrované společnosti, vznikají tři typy problémů.

Zprvé může provozovatel přenosové nebo přepravní soustavy zacházet se svými přidruženými společnostmi lépe než s třetími stranami představujícími konkurenci. Ve skutečnosti mohou integrované společnosti využívat majetek tvořící síť k tomu, aby konkurenci vstup na trh ztížily. Základním důvodem je, že právní a funkční oddělení neřeší základní střet zájmů v rámci integrované společnosti, kde na straně jedné zájmy dodavatelské a výrobní usilují o maximalizaci prodeje a podílu na trhu, zatímco provozovatel sítě je povinen nabízet nediskriminační přístup konkurenci. Tento nevyhnutelný střet zájmů je téměř nemožné kontrolovat regulačními prostředky, protože nezávislost provozovatele přenosové nebo přepravní soustavy v rámci integrované společnosti by bylo možné sledovat jen s využitím mimořádně obtížné a rušivé regulace.

Zadruhé není možné podle stávajících pravidel o oddělení zaručit nediskriminační přístup k informacím, protože neexistují účinné prostředky, které by bránily provozovatelům přenosových nebo přepravních soustav sdělovat citlivé tržní informace výrobnímu nebo dodavatelskému podniku v rámci integrované společnosti.

Zatřetí dochází k deformaci investičních pobídek v rámci integrované společnosti. Vertikálně integrovaní provozovatelé soustav nemají pobídky k rozvíjení soustavy v celkovém zájmu trhu a tedy k usnadnění vstupu nových subjektů na úrovni výroby nebo zásobování; naopak, v jejich nevyhnutelném zájmu je nové investice omezovat, když by z nich měli přínos jejich konkurenti a když by na jejich „domovský trh“ přivedly další konkurenty. Namísto toho mají investiční rozhodnutí přijímaná vertikálně integrovanými společnostmi tendenci stranit potřebám přidružených dodavatelských společností. Zdá se, že takové společnosti bývají zvláště neochotné zvyšovat propojení či kapacitu dovozu zemního plynu, čímž by se zvyšovala hospodářská soutěž na jejich domácím trhu, a to vnitřnímu trhu škodí.

Společnost, která zůstane vertikálně integrovaná, má zkrátka vnitřní motivaci jak k nedostatečným investicím do nových sítí (ze strachu, že by takové investice pomohly

konkurentům prosperovat na „jejím“ domovském trhu), tak – kde je to možné – upřednostňovat vlastní prodejní společnosti, když jde o přístup k síti. To má negativní vliv na konkurenceschopnost EU a bezpečnost jejich dodávek a brání to dosažení cílů v oblasti změny klimatu a životního prostředí.

Údaje o investicích v nedávných letech prokazují, že: vertikálně integrované společnosti například ze svých příjmů z poplatků z pronájmu přeshraničního přetížení do nových propojení znovu investovaly výrazně méně než plně oddělené společnosti. Účinné oddělení odstraňuje určité deformované investiční pobídky, které jsou typické pro vertikálně integrované provozovatele přenosových nebo přepravních soustav. Napomáhá tedy bezpečnosti dodávek. Komise vyzbrozovala, že účinné oddělení provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav podporuje jejich investiční aktivitu. Dotčené členské státy navíc následně přitahovaly investory do nové infrastruktury, kteří například budovali terminály na zkapalněný zemní plyn (LNG).

Přínos oddělení vlastnictví navíc dokládají ceny elektřiny na různých trzích v posledních letech: během posledních 10 let vertikálně integrované společnosti více zvyšovaly ceny a udržovaly je vyšší než společnosti plně oddělené.

1.2. Účinnější oddělení provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav je tedy jednoznačně nutné

Konkrétní návrh v tomto ohledu objasňuje, že možností, kterou Komise upřednostňuje, zůstává oddělení vlastnictví. V praxi to znamená, že členské státy musejí zajistit, aby stejná osoba či stejné osoby nebyly oprávněny vykonávat kontrolu nad dodavatelským podnikem a současně mít jakékoli zájmy na provozovateli přenosové nebo přepravní soustavy nebo na přenosové nebo přepravní soustavě jako takové ani ve vztahu k nim uplatňovat jakákoli práva. Toto ustanovení platí rovněž opačně, tedy že kontrola nad provozovatelem přenosové nebo přepravní soustavy vylučuje možnost mít zájmy na dodavatelském podniku nebo ve vztahu k němu uplatňovat jakákoli práva.

Tato možnost umožňuje situaci, kdy stejná osoba, například penzijní fond, má v držení menšinové podíly (není ovládajícím vlastníkem) jak v provozovateli přenosové nebo přepravní soustavy, tak v dodavatelském podniku. Takový menšinový akcionář však nesmí disponovat oprávněním blokovat rozhodnutí v obou podnicích, ani nesmí jmenovat členy jejich představenstev a dozorčích rad, ani nesmí žádná osoba být členem představenstva a dozorčí rady obou podniků. Tato možnost, která zajišťuje jasné oddělení vlastnictví provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav a dodavatelských podniků, představuje nejúčinnější a stabilní způsob dosažení účinného oddělení přenosových nebo přepravních sítí a tudíž i vyřešení nevyhnutelného střetu zájmů.

Aby bylo možné tuto variantu provést, mohou se členské státy rozhodnout pro následující postup, který může pomoci plně ochránit zájmy akcionářů vertikálně integrovaných společností. Akcie vertikálně integrované společnosti je možné rozdělit na akcie společnosti vlastníci přenosovou nebo přepravní soustavu na jedné straně a na akcie dodavatelské společnosti na straně druhé. Následně je možné tyto akcie rozdělit akcionářům předtím vertikálně integrované společnosti.

Zatímco Komise má za to, že oddělení vlastnictví je i nadále upřednostňovanou možností, nabízí členským státům, které se rozhodnou jít jinou cestou ještě alternativní možnost. Tato možnost však musí poskytovat stejné záruky, pokud jde o nezávislost fungování předmětné

sítě, a stejnou míru pobídek pro investování do nové síťové infrastruktury, z níž by měli prospěch konkurenti. Tato možnost, která se odchyluje od základního přístupu k oddělení vlastnictví, je známa jako „nezávislý provozovatel soustavy“. Umožňuje vertikálně integrovaným společnostem zachovat si vlastnictví svých síťových aktiv, ale vyžaduje, aby vlastní přenosovou nebo přepravní síť spravoval nezávislý provozovatel soustavy – podnik či subjekt, který je zcela oddělený od vertikálně integrované společnosti – provádějící veškeré funkce provozovatele sítě. Navíc platí, že aby se zajistilo, že provozovatel zůstane nezávislý a bude jednat nezávisle na vertikálně integrované společnosti, je nutné zavést regulaci a nepřetržité regulační sledování.

V některých případech mohou být vertikálně integrované společnosti nuceny odprodat některá svá majetka, konkrétně přenosové nebo přepravní síť, nebo předat jeho provozování třetí straně, což by vedlo ke splnění navrhovaných požadavků účinného oddělení. Nezdá se však, že by existovala jakákoli alternativa k navrhovaným možnostem, pokud máme zajistit úplnou nezávislost provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav.

Uvedené dvě možnosti platí stejným způsobem pro elektroenergetické i plynárenské odvětví. Přestože Komise uznává, že v současné době obecně řečeno došlo k většímu pokroku směrem k oddělení vlastnictví v elektroenergetickém odvětví v EU, nenašla Komise žádné přesvědčivé argumenty ospravedlňující rozdílné zacházení s těmito dvěma odvětvími. Zejména existuje v obou odvětvích základní střet zájmů mezi dodavatelskými a výrobními činnostmi na straně jedné a provozováním a rozvojem sítě na straně druhé. Navíc platí, že klíčem k uzavření dlouhodobých dodavatelských smluv s výrobcí plynu není vlastnictví sítě, ale existence silné zákaznické základny. EU nepochybně zůstane vysoce atraktivním trhem pro dodávky plynu bez ohledu na vlastnickou strukturu nákupních společností, které – jakmile projdou účinným oddělením – budou schopny soutěžit o plyn stejnou měrou. Komise dále uznává, že přeprava plynu, na rozdíl od přenosu elektřiny, spočívá ve fyzickém přemísťování molekul plynu plynovodem. Provozovatel přepravní soustavy tak má vyšší míru kontroly, pokud jde o stanovení směru toku a využití kapacity soustavy. To znamená, že účinné oddělení plynárenských sítí je přinejmenším stejně důležité jako v případě elektroenergetických sítí.

Předkládaný návrh však za účelem podpoření investic do nových energetických infrastruktur ze strany dodavatelských a výrobních společností zahrnuje také možnost dočasného odchýlení od pravidel upravujících oddělení vlastnictví kvůli stavbě nové infrastruktury. Tato výjimka se bude používat případ od případu, s ohledem na ekonomické parametry nové investice, cíle vnitřního trhu a stejně tak s ohledem na zajištění bezpečnosti dodávek.

Ve shodě s článkem 295 ES návrh platí stejným způsobem jak pro společnosti ve veřejném, tak v soukromém vlastnictví. To znamená, že bez ohledu na veřejnou či soukromou povahu společnosti by neměla být žádná osoba ani žádná skupina osob, samostatně ani ve spojení s jinými, schopna ovlivňovat složení představenstva či rad, hlasování či rozhodování buď provozovatelů přenosových či přepravních soustav, anebo dodavatelských či výrobních společností. Tímto se zajišťuje, že v případech, kdy jsou dodavatelské či výrobní činnosti ve veřejném vlastnictví, je stále zaručena nezávislost provozovatele přenosové nebo přepravní soustavy, který je též ve veřejném vlastnictví; tyto návrhy ale nepožadují, aby společnosti ve vlastnictví státu prodávaly svoje síť společně v soukromém vlastnictví. Pro splnění tohoto požadavku by například mohl jakýkoli veřejný subjekt či stát převést svoje práva (která znamenají „vliv“) na jinou právnickou osobu ve veřejném či soukromém vlastnictví. Je důležité, aby ve všech případech, kdy se provádí oddělení, musel dotčený členský stát

prokázat, že v praxi jsou výsledky skutečně účinné a že společnosti fungují vzájemně naprosto odděleně, takže v rámci celé EU jsou zajištěny skutečně rovné podmínky.

Nakonec platí, že na ty členské státy, kde neexistují sítě pro přenos elektřiny ani pro přepravu zemního plynu, ale pouze distribuční síť, se ustanovení o oddělení vlastnictví přenosových nebo přepravních sítí nepoužije.

1.3. Aspekty týkající se třetích zemí

Předkládaný návrh vyžaduje účinné oddělení provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav a dodavatelských a výrobních činností nejen na vnitrostátní úrovni, ale v rámci celé EU. Zejména to znamená, že žádná dodavatelská ani výrobní společnost, jež je aktivní kdekoli v EU, nesmí vlastnit ani provozovat přenosový nebo přepravní systém v žádném členském státu EU. Tento požadavek platí stejně pro společnosti z EU, jako pro společnosti ze zemí mimo EU.

Soubor opatření obsahuje pojistky zajišťující, aby v případě, že budou společnosti ze třetích zemí chtít získat významný podíl či dokonce kontrolu nad sítí v EU, budou muset prokazatelně a jasně vyhovět stejným požadavkům na oddělení jako společnosti z EU. V případě, kdy kupující nemůže prokázat jak svoji přímou, tak nepřímou nezávislost na dodavatelských a výrobních činnostech, může Komise zasáhnout.

Dále platí, že dobře fungující trhy a sítě jsou zásadně důležité pro konkurenceschopnost ekonomiky a pro blaho občanů. Cílem předkládaného návrhu je prosazovat hospodářskou soutěž na evropských energetických trzích a prosazovat řádné fungování těchto trhů. V této souvislosti je naprosto nezbytné – aniž by tím byly dotčeny mezinárodní závazky Společenství – zajistit, aby všechny hospodářské subjekty aktivní na evropských energetických trzích dodržovaly zásady pro investory na trhu a jednali v souladu s nimi. Komise proto navrhuje požadavek, aby osoby ze třetích zemí a třetí země nemohly získat kontrolu nad přenosovou nebo přepravní soustavou ve Společenství ani nad provozovatelem přenosové nebo přepravní soustavy ve Společenství, pokud to nebude povoleno smlouvou mezi EU a předmětnou třetí zemí. Cílem tohoto opatření je zaručit, že budou společnosti ze třetích zemí dodržovat stejná pravidla, která platí pro podniky sídlící v EU, dodržováním litery i ducha těchto pravidel, a nikoli je diskriminovat. Komise nakonec provede zběžné a hloubkové přezkoumání širších aspektů vnější energetické politiky EU a výsledky této práce zveřejní.

K důležité otázce oddělení je nakonec třeba říci, že současné návrhy na účinné oddělení představují nezbytný a rozhodující krok k tomu, aby bylo dosaženo integrace trhu v rámci celé EU. V konečném důsledku mohou pomoci vytvořit nadnárodní provozovatele přenosových nebo přepravních soustav, neboť provozovatelé již nebudou déle brzděni vzájemnou nedůvěrou. Současně ale platí, že pokud by došlo ke vzniku nadnárodních provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav bez zajištění jejich úplné nezávislosti, hospodářská soutěž mezi přidruženými dodavatelskými a výrobními společnostmi by byla pravděpodobně z důvodu rizika uzavírání tajných dohod oslabena. Bez účinného oddělení by proto taková spolupráce vedla k obavám ohledně hospodářské soutěže. Předkládané návrhy zahrnují několik dodatečných opatření, jejichž cílem je prosazovat integraci trhu EU, zejména pokud jde o lepší spolupráci mezi provozovateli přenosových nebo přepravních soustav.

2. POSÍLENÍ PRAVOMOCÍ A NEZÁVISLOSTI VNITROSTÁTNÍCH REGULAČNÍCH ORGÁNŮ

2.1. Silné vnitrostátní regulační orgány dohlízející nad průběhem trhů s elektřinou a plynem

Stávající směrnice o elektřině a plynu požadují, aby členské státy založily regulační orgány. V několika členských státech představují regulační orgány dobře zavedené instituce s důležitými pravomocemi a prostředky, což jim umožňuje zajišťovat řádnou regulaci trhu. V jiných členských státech byly regulační orgány zakládány teprve nedávno a jejich pravomoci jsou slabší nebo jsou rozptýleny mezi více různých orgánů. Komplexní přezkoumání podle jednotlivých zemí, která Komise provedla, na tuto nestejnorodost a v mnoha případech i slabost regulačních orgánů poukázala.

Zkušenosti těch členských států, kde jsou trhy již několik let otevřené, stejně jako z odvětví veřejných služeb otevřených hospodářské soutěži jasně ukazují, že silné regulační orgány jsou pro zajištění řádně fungujícího trhu nezbytné, zejména pokud jde o používání síťových infrastruktur.

Z těchto důvodů má předkládaný návrh za cíl posílení pravomocí regulačních orgánů. Zprvé je jim třeba dát jasný mandát ke spolupráci na evropské úrovni, v úzké spolupráci s Agenturou pro spolupráci energetických regulačních orgánů a s Komisí, aby se tak zajistilo, že vnitřní trh s elektřinou a plynem v Evropské unii bude konkurenceschopný, bezpečný a environmentálně udržitelný a že se účinného otevření trhu dostane všem spotřebitelům i dodavatelům.

Zadruhé se navrhuje posílit jejich pravomoci regulace trhu, zejména v následujících oblastech:

- sledování, zda provozovatelé přenosových nebo přepravních a distribučních soustav dodržují pravidla pro přístup třetích stran, závazky v oblasti oddělování, vyrovnávací mechanismy, řízení přetížení a vzájemného propojení;
- přezkoumávání investičních plánů provozovatelů přenosové nebo přepravní soustavy, posuzování investičních plánů provozovatelů přenosové nebo přepravní soustavy v jejich výroční zprávě, pokud jde o to, jak dalece odpovídají investiční plány provozovatelů přenosových nebo přepravních sítí celoevropskému desetiletému plánu rozvoje; sledování bezpečnosti a spolehlivosti sítě a posuzování pravidel pro bezpečnost a spolehlivost sítě;
- sledování povinností, pokud jde o průhlednost;
- sledování míry otevřenosti trhu a hospodářské soutěže, prosazování účinné hospodářské soutěže, a to ve spolupráci s úřady pro hospodářskou soutěž; a
- zajištění účinnosti opatření pro ochranu spotřebitelů.

Elektřina a zemní plyn se zásadně liší od jiného obchodovaného zboží, protože se jedná o produkty, jež jsou založeny na využívání a které je nemožné nebo velmi nákladné skladovat. Díky tomu jsou citlivé na zneužívání trhu a regulační dohled nad podniky aktivními na trhu s elektřinou a plynem je tak nutné zvýšit. Regulační orgány proto musejí mít přístup k informacím ohledně provozních rozhodnutí společností. Navrhuje se, aby společnosti povinně uchovávaly záznamy údajů týkajících se jejich provozních rozhodnutí po dobu pěti let, aby je měly k dispozici vnitrostátní regulační orgány, úřady pro

hospodářskou soutěž a Komise, aby tak tyto orgány obvinění ze zneužívání trhu mohly účinně kontrolovat. Tím se omezí rozsah zneužívání trhu, zvýší se důvěra v trh, a tak dojde ke stimulaci obchodu a hospodářské soutěže.

Některým typům obchodníků (např. bankám) již takové povinnosti vyplývají ze směrnice o trzích finančních nástrojů, ti by neměli mít takovou povinnost zdvojenou. Proto by takovou povinností uchovávání záznamů neměly být dotčeny předpisy Společenství o finančních trzích, s nimiž by měla taková povinnost být slučitelná. Je třeba, aby regulační orgány energetického trhu a finančních trhů spolupracovaly, aby si tak vzájemně umožňovaly získání přehledu nad dotčenými trhy. Před přijetím pokynů definujících požadavky ohledně uchovávání záznamů vyzýváme Agenturu pro spolupráci energetických regulačních orgánů a Evropský výbor regulátorů trhů s cennými papíry (CESR), aby spolupracovaly a Komisi oznámili obsah takových pokynů.

Aby mohly regulační orgány plnit své povinnosti, je třeba poskytnout jim pravomoc provádět šetření, vyžadovat veškeré nezbytné informace a ukládat odrazující sankce. Během plnění jejich regulačních funkcí se po nich bude rovněž vyžadovat, aby plně braly v úvahu cíle energetické účinnosti.

2.2. Prokazatelná nezávislost regulačních orgánů znamená důvěru trhu

Nezávislé regulační orgány představují klíčový princip dobrého řízení a zásadní podmínku důvěry trhu. Stávající právní předpisy vyzývají regulační orgány, aby byly plně nezávislé na zájmech plynárenského a elektroenergetického odvětví. Nespecifikují však, jak se může taková nezávislost prokazatelně zajistit, a nezaručují nezávislost na krátkodobých politických zájmech.

Jak bylo na jaře 2007 zdůrazněno v závěrech Evropské rady i Evropského parlamentu, posilování nezávislosti vnitrostátních energetických regulačních orgánů proto představuje prioritu.

Navrhuje se, aby byl regulační orgán právně samostatný a funkčně nezávislý na jakémkoli jiném veřejném či soukromém subjektu a aby jeho zaměstnanci a osoby zodpovídající za jeho řízení jednali nezávisle na jakýchkoli tržních zájmech a aby nevyhledávali ani nepřijímali pokyny od žádných subjektů státní správy ani jiných veřejných či soukromých subjektů. Za tím účelem se navrhuje, aby měly regulační orgány právní subjektivitu, rozpočtovou autonomii, vhodné lidské i finanční zdroje a nezávislé vedení.

3. NEZÁVISLÝ MECHANISMUS PRO SPOLUPRÁCI A ROZHODOVÁNÍ VNITROSTÁTNÍCH REGULAČNÍCH ORGÁNŮ: AGENTURA PRO SPOLUPRÁCI ENERGETICKÝCH REGULAČNÍCH ORGÁNŮ

3.1. Pozitivní zkušenost skupiny ERGEG je třeba rozvinout do formální struktury pro spolupráci

Přestože došlo k podstatnému rozvoji vnitřního trhu s energií, určitá regulační mezera zůstává v otázkách přeshraničních. Aby bylo možné tuto záležitost řešit, iniciovala Komise samoregulační fóra, například Florentské fórum (elektřina) a Madridské fórum (plyn). Tato fóra přivádějí ke společnému jednání zúčastněné strany, aby tak dosáhly posílení spolupráce.

Navíc byla rozhodnutím Komise z roku 2003 za účelem usnadnění konzultací, koordinace a spolupráce mezi vnitrostátními regulačními orgány v členských státech a mezi těmito orgány a Komisí s ohledem na konsolidaci vnitřního trhu s elektřinou a zemním plynem zřízena nezávislá poradní skupina pro elektřinu a zemní plyn s názvem „Skupina evropských regulačních orgánů pro elektroenergetiku a plynárenství“ (European Regulators Group for Electricity and Gas – ERGEG). Skupina ERGEG sestává ze zástupců vnitrostátních regulačních orgánů.

Činnosti skupiny ERGEG v posledních letech znamenaly velmi pozitivní příspěvek k dotváření vnitřního trhu se zemním plynem a elektřinou formou vydávání nezávazných pokynů a zasílání doporučení a vyjádření Komisi. Popud k organizaci samoregulačních fór a vytvoření skupiny ERGEG však nevedlo ke skutečnému postupu směrem k vývoji společných norem a přístupů, jak je to nezbytné k tomu, aby se přeshraniční obchod a rozvoj prvních regionálních trhů a nakonec i evropského energetického trhu stal realitou.

Postupem času je odvětví energetiky stále složitější a detailnější, jsou do něj zapojeny stále rozmanitější finanční zájmy. Současný přístup v rámci skupiny ERGEG, který v praxi zpravidla vyžaduje pro dosažení shody souhlas 27 regulačních orgánů a více než 30 provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav, nevede k dostatečným výsledkům. Vedl k vytvoření celé řady nezávazných kodexů a k úsilí dosáhnout shody ohledně společných přístupů metodou „postupné konvergence“, nevedl ale ke skutečným rozhodnutím ohledně obtížných otázek, která je nyní třeba přijmout.

Technické předpisy, podle kterých musejí elektroenergetické společnosti fungovat, tzv. „síťové kodexy“, se v současnosti mezi jednotlivými členskými státy, ba dokonce i v rámci jediného členského státu významně liší. Máme-li integrovat energetické trhy v EU, je třeba, aby tyto předpisy prošly procesem konvergence a poté harmonizace. .

Komise vyhodnotila různé možnosti organizace požadovaných úkolů, včetně toho, zda by mohla být Komise schopna tyto úkoly plnit sama. Harmonizace těchto záležitostí ani dosahování pokroku ohledně nové infrastruktury nepředstavuje úkol, který by typicky spadl do sféry působnosti Komise. Komise ve skutečnosti takovou činnost nikdy neprováděla. Tato činnost vyžaduje spolupráci odborných kapacit 27 vnitrostátních regulačních agentur (VRA); jsou to právě tyto agentury, kdo se má shodnout na úpravách jejich vnitrostátních síťových kodexů. V praxi může pouze orgán pocházející z vnitrostátních regulačních orgánů být katalyzátorem všech potřebných zdrojů vnitrostátních regulačních orgánů, jež jsou nezbytné pro dosažení úspěchu v těchto záležitostech. Agentura se může prostřednictvím své Rady regulačních orgánů – která sestává z VRA – obracet na pracovníky těchto VRA. Komise v takovém postavení není.

Komise došla k závěru, že požadované úkoly by měl nejlépe plnit samostatný subjekt, nezávislý na Komisi a stojící mimo ni. Rozhodnutí ze zasedání Evropské rady z jara 2007 i nedávná rozhodnutí Evropského parlamentu toto řešení podpořila².

² Evropská rada schvaluje své závěry k vytvoření nezávislého mechanismu pro spolupráci vnitrostátních regulačních orgánů a pro přijímání rozhodnutí ohledně významných přeshraničních záležitostí, přičemž přijatá zpráva Vidala-Quadrasy uvádí, že EP „vítá návrh Komise na posílení spolupráce mezi vnitrostátními regulačními orgány na úrovni EU prostřednictvím orgánu EU, což je jedním ze způsobů, jak více rozvíjet evropské metody regulace přeshraničních záležitostí; je přesvědčen o tom, že regulační orgány by měly rozhodovat o konkrétně vymezených technických a obchodních otázkách na základě dostatečných informací, a případně by přitom měly přihlížet ke stanoviskům provozovatelů

Bylo proto zváženo vytvoření sítě vnitrostátních regulačních orgánů s většími pravomocemi. Síť úřadů pro hospodářskou soutěž vytvořená v roce 2004 v rámci nařízení Rady (ES) č. 1/2003 nabízí určitý model. Tento postup by nicméně vyžadoval vytvoření autonomních pravomocí, jimiž by Komise disponovala v odvětví energetiky (v současné době existují tyto pravomoci pouze v oblasti předpisů pro hospodářskou soutěž). Pravomoci VRA by měly v každém případě být posíleny a harmonizovány.

Dále by bylo možné použít jako vzor systém evropských centrálních bank, pro to však chybí právní základ ve Smlouvě. Takový postup by prostě vyžadoval novelizaci Smlouvy.

Komise proto došla k závěru, že pokud má být vytvořen nezávislý orgán, který by mohl předkládat Komisi návrhy týkající se rozhodnutí zahrnujících podstatná rozhodnutí a přijímat individuální regulační rozhodnutí, závazná pro třetí strany, ve věci podrobných technických záležitostí, které mu budou svěřeny, je jediným řešením založení agentury.

Hlavní navrhované úkoly by na evropské úrovni doplňovaly regulační úkoly, které provádějí vnitrostátní regulační orgány. Struktura by měla poskytovat rámec pro spolupráci vnitrostátních regulačních orgánů, pro regulační přezkumy spolupráce mezi provozovateli přenosových nebo přepravních soustav a prostor pro přijímání jednotlivých rozhodnutí týkajících se infrastruktury na území více než jednoho členského státu. Analýza odráží zásady definované Komisí v návrhu interinstitucionální dohody o provozním rámci pro evropské regulační agentury³, zejména pokud jde o pravomoc přijímat individuální rozhodnutí právně závazná pro třetí strany.

Následující návrh vychází také z varianty „ERGEG+“ zmiňované ve sdělení Komise ze dne 10. ledna 2007 „Energetická politika pro Evropu“⁴.

3.2. Hlavní úkoly navrhované Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů

Regulační úkoly, které na vnitrostátní úrovni plní regulační orgány, by Agentura doplňovala na evropské úrovni tímto:

- *Poskytování rámce pro spolupráci vnitrostátních regulačních orgánů.* Tento rámec se navrhuje pro zlepšení vyřizování přeshraničních situací. Agentura stanoví postupy pro spolupráci vnitrostátních regulačních orgánů, zejména pokud jde o výměnu informací a rozdělení pravomocí v případech týkajících se více než jednoho členského státu. Tento rámec bude rovněž prosazovat regionální spolupráci mezi vnitrostátními regulačními orgány.
- *Regulační dohled nad spoluprací mezi provozovateli přenosových nebo přepravních soustav.* Agentura bude zodpovídat za sledování a přezkouvání činností Evropské sítě provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav a činností Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav zemního plynu. Zejména se zapojí do určování priorit prostřednictvím pracovního programu sítě, do přezkouvání jejich desetiletého investičního plánu a do přípravy technického a tržního kodexu. Přezkouváním plánu

přenosových soustav a jiných významných zúčastněných stran, a rozhodnutí těchto orgánů by měla být právně závazná.“

³ KOM(2005) 59.

⁴ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

investic není nijak dotčena zodpovědnost provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav za technických poruch, jak je definováno v rámci vnitrostátních právních předpisů. Co se týče tohoto technického a tržního kodexu, bude mít Agentura pravomoc žádat provozovatele přenosových nebo přepravních soustav, aby své návrhy upravili nebo aby se některými konkrétními otázkami zabývali podrobněji. Bude také moci doporučovat, aby Komise tyto kodexy prohlásila za právně závazné, pokud by se jejich dobrovolné plnění ze strany provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav ukázalo jako nedostatečné nebo pro určité záležitosti nevhodné. Agentura může doporučit úpravu návrhu vypracovaného provozovatelem přenosových nebo přepravních soustav nebo může Komisi doporučit doplňující ustanovení. V praxi bude mít tento mechanismus podobu konstruktivního a neustálého dialogu mezi Agenturou, provozovatelem přenosových nebo přepravních systémů a Komisí. Zapojení Agentury bude klíčem k zajištění toho, aby spolupráce mezi provozovatelem přenosových nebo přepravních soustav probíhala účinným a průhledným způsobem ku prospěchu vnitřního trhu.

- *Individuální rozhodovací pravomoci.* S ohledem na řešení konkrétních přeshraničních otázek se navrhuje, aby byly Agentuře svěřeny individuální rozhodovací pravomoci ohledně žádostí o výjimky⁵ týkající se infrastrukturního majetku evropského významu a pravomoc rozhodovat o regulačním režimu platném pro infrastrukturu na území více než jednoho členského státu. Agentura by navíc byla schopna přijímat konkrétní rozhodnutí ohledně individuálních technických otázek, jsou-li tyto Agentuře svěřeny v rámci konkrétních pokynů přijatých na základě směrnic o plynu a elektřině v rámci postupu projednávání ve výborech.
- *Úloha obecného poradenství.* Agentura by plnila obecně poradenskou úlohu ve vztahu ke Komisi, pokud jde o záležitosti regulace trhu, a mohla by vydávat nezávazné pokyny, jimiž by šířila osvědčené postupy mezi vnitrostátními regulačními orgány. Případ od případu by také měla pravomoc v souvislosti s prováděcími opatřeními přijatými Komisí v rámci uplatňování právních předpisů Společenství v plynárenském a elektroenergetickém odvětví přezkoumávat rozhodnutí přijatá vnitrostátními regulačními orgány, která mají přímý dopad na vnitřní trh, a poskytovat stanoviska pro Komisi.

I když není možné rozšířit pravomoci agentury tak, aby zahrnovaly normativní rozhodnutí (jako formální přijímání závazných pokynů), bude nová agentura celkově hrát zásadně významnou úlohu při vývoji a provádění pravidel pro evropský trh s plynem a elektřinou.

3.3. Řízení navrhované Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů

Institucionální uspořádání a zásady správy Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů vychází ze standardních pravidel a postupů platných pro regulační agentury ve Společenství.

Je však třeba brát v úvahu nezbytnou nezávislost regulačních funkcí. Za tím účelem se navrhuje kromě správní rady zodpovídající za veškeré administrativní a rozpočtové záležitosti vytvořit také radu regulačních orgánů, která bude zodpovídat za veškeré regulační záležitosti a veškerá regulační rozhodnutí. Ředitel, kterého jmenuje správní rada po konzultaci s radou regulačních orgánů, bude vybírán z užšího výběru připraveného Komisí. Ředitel bude Agenturu zastupovat a bude zodpovídat za její každodenní řízení. Struktura agentury navíc

⁵ Jak je definována v článku 22 směrnice 2003/55/ES a v článku 7 nařízení (ES) č. 1228/2003.

předpokládá existenci odvolací rady, která bude kompetentní k řešení odvolání proti rozhodnutím přijatým agenturou.

3.4. Finanční aspekty

Navrhuje se, aby byl vzhledem k úkolům agentury počet jejích pracovníků omezen na 40-50 lidí. Toto posouzení vychází z rozsáhlé analýzy potřeb pracovníků u vnitrostátních regulačních orgánů a z pečlivé analýzy minimálních zdrojů potřebných pro provádění navrhovaných úkolů, zejména ve světle možností součinnosti při využívání zdrojů vnitrostátních regulačních orgánů jako pomoci při práci agentury. Navrhovaný počet pracovníků odpovídá potřebám těchto orgánů⁶. Jak bylo uvedeno výše, pokud by měla Komise provádět úkoly agentury, byl by počet potřebných pracovníků mnohem vyšší.

Celkové roční náklady na chod agentury jsou odhadovány přibližně ve výši 6–7 milionů EUR za rok, z čehož 5 milionů EUR jsou náklady na zaměstnance (vychází se z průměrných nákladů na zaměstnance Evropské komise, tj. 0,117 milionu EUR ročně, přičemž tato částka zahrnuje i náklady spojené s budovami a související administrativní náklady), 1 milion EUR představují provozní náklady (zasedání, studie, překlady, publikace a náklady v rámci styku s veřejností) a zbytek představují investiční výdaje (vztahující se k zakoupení movitého majetku a související výdaje) a náklady na služební cesty.

Roční náklady agentury budou hrazeny z příspěvků Společenství. Agentura má omezené příjmy v podobě poplatků, které budou platit třetí strany, když agentura přijme určitá rozhodnutí.

3.5. Úloha Komise

V zásadě existují tři různá bezpečnostní opatření zajišťující pozici Komise a úlohu strážce Smlouvy.

Především platí, že pokud agentura přijme rozhodnutí, bude takové rozhodnutí závazné pouze pro konkrétní technické situace výslovně stanovené v nařízení a směrnících či uvedené případ od případu v závazných pokynech. Mimo tento rámec nebude Agentura disponovat právem politického rozhodování.

Zadruhé platí, že pokud by spolupráce provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav nebo VRA ohrožovala účinnou hospodářskou soutěž a účinné fungování trhu, oznámí to agentura okamžitě Komisi a ta může následně přijmout nezbytná opatření pro nápravu situace. Komise se může také rozhodnout jednat z vlastní iniciativy.

Zatřetí platí, že v případech, kdy je potřeba přijmout podstatné rozhodnutí, tak může učinit pouze Komise. V těchto případech bude agentura hrát pouze přípravnou a poradenskou úlohu. Právní služba Komise v tomto ohledu text důkladně přezkoumala, aby bylo zajištěno, že agentura nedisponuje pravomocí svobodného přijímání podstatných rozhodnutí.

Dále je na Komisi, aby prostřednictvím přijímání závazných pokynů úkoly agentury dále specifikovala a určovala.

⁶ Organizační schéma bude připojeno k důvodové zprávě.

4. ÚČINNÁ SPOLUPRÁCE MEZI PROVOZOVATELI PŘENOSOVÝCH NEBO PŘEPRAVNÍCH SOUSTAV

4.1. Intenzivní spolupráce mezi provozovateli přenosových nebo přepravních soustav je pro integraci trhů s elektřinou a zemním plynem nezbytná

Aby mohla být uskutečněna integrace trhu, musí probíhat také účinná spolupráce provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav (PPS) a musí existovat jasný a stabilní regulační rámec, včetně koordinace regulace. Pravidla pro přístup k síti a provozní pravidla musejí být slučitelná, musí probíhat účinná výměna informací mezi provozovateli přenosových nebo přepravních soustav, musí fungovat dobrá koordinace nových investic v zájmu zvýšení kapacit propojení. Provozovatelé elektroenergetických přenosových soustav či přepravních soustav zemního plynu dobrovolně spolupracují v rámci stávajících struktur, kterými jsou například organizace Provozovatelé evropských přenosových soustav (PEPS) a Přeprava zemního plynu v Evropě (GTE). Spolupracují na regionální úrovni v provozních záležitostech a účastní se práce technických orgánů jako Unie pro koordinaci přenosu elektřiny (UCTE) a Evropské sdružení pro usměrňování výměny energie – plyn (EASEE-Gas). Tyto iniciativy spolupráce na více rovinách přinesly významný prospěch vnitřnímu trhu a vedly k vyšší účinnosti a bezpečnosti sítí.

Avšak omezení této dobrovolné spolupráce se projevila například v podobě nehod sítí a výpadků elektřiny z důvodu nedostatečné koordinace provozu sítí či chybějících propojení v elektroenergetických a plynárenských sítích, nebo v podobě obtíží při navrhování či schvalování společných technických norem. Proto se navrhuje uložit provozovatelům přenosových a přepravních soustav posílení jejich spolupráci v celé řadě klíčových oblastí, se zaměřením na následující hlavní záležitosti.

- *Vypracování tržního a technického „kodexu“*: Pro integraci trhů s elektřinou a plynem je třeba mít k dispozici vzájemně provázaný soubor technických a tržních kodexů. Dnes tyto kodexy existují ve vnitrostátní podobě nebo ve formě doporučení organizací jako UCTE či EASEE-gas. Problém současné situace je trojí: zaprvé se stávající pravidla nezabývají všemi oblastmi, které je třeba harmonizovat za účelem dosažení fungování integrovaného trhu, zadruhé vnitrostátní kodexy často nejsou vzájemně slučitelné a zatřetí často nejsou právně závazné či vynutitelné. Mezi příklady těchto kodexů lze zařadit provozní příručku UCTE pro bezpečnost a spolehlivost sítí pro přenos elektřiny či doporučení EASEE-gas ohledně kvality zemního plynu.
- Dobrovolný proces ve vztahu k provozovatelům přenosových nebo přepravních sítí coby pragmatický způsob vývoje podrobných technických a tržních kodexů zůstává v návrhu zachován. Tyto kodexy jsou často technicky komplikované a je třeba, aby existoval účinný proces jejich úpravy, když je to nezbytné. Návrh přidává silný regulační dohled nad obsahem a nad sledováním dodržování a vynucování těchto pravidel ze strany vnitrostátních regulačních orgánů, agentury a/nebo Komise, v závislosti na povaze předmětného návrhu. V případě, že provozovatelé přenosových nebo přepravních soustav nebudou schopni se shodnout na nezbytném technickém a tržním kodexu nebo nebudou schopni je provádět, mohou být tyto předpisy navrženy a přijaty na základě návrhu Komise v rámci postupu projednávání ve výborech.
- Celkem tento návrh definuje jedenáct hlavních oblastí spolupráce. Roční pracovní programy Evropské sítě provozovatelů přenosových soustav (viz kapitola 1.2) připravované na základě konzultací se všemi zúčastněnými stranami a nová Agentura pro

spolupráci energetických regulačních orgánů (viz kapitola 3) budou určovat priority a specifikovat konkrétněji, jaký technický a tržní kodex je potřeba. Spolupráce mezi provozovateli přenosových nebo přepravních soustav by měla rovněž zahrnovat sledování provádění technického a tržního kodexu.

- *Výzkumné a inovační činnosti společného zájmu:* Spolupráce PPS by měla vytvořit rámec pro stanovení, financování a řízení výzkumných a inovačních činností nutně podporujících zdravý technický rozvoj a vývoj evropských elektroenergetických a plynárenských sítí, zejména napomáhajících bezpečnosti dodávek a energetické účinnosti, aby bylo možné zvyšovat podíl nízkouhlíkových technologií.
- *Koordinace provozování sítě.* Spolupráce PPS by měla zahrnovat společné provozování sítí v souladu s dohodnutými tržními a technickými kodexy. Odkazuje také na výměnu provozních informací o sítích a na koordinované zveřejňování informací o přístupu k síti, například prostřednictvím společné průhledné platformy.
- *Plánování investic.* Aby bylo možné zajistit dostupnost přenosové či přepravní kapacity dostatečné pro plnění poptávky a integraci vnitrostátních trhů, potřebovali by provozovatelé sítě koordinované dlouhodobé plánování rozvoje soustavy, aby mohli plánovat investice do sítě a sledovat rozvoj kapacity přenosové či přepravní sítě. Současná představa je taková, že Evropská síť provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav bude zveřejňovat plány rozvoje sítě zahrnující modelování integrované sítě, vývoj scénářů a posouzení pružnosti a dosažitelnosti integrovaného systému. Výhled těchto plánů rozvoje by měl být dostatečně dlouhý (např. nejméně 10 let), aby bylo možné včas zjistit nedostatečnost investic, zejména ve vztahu k přeshraničním kapacitám.

Zejména co se týče posledních dvou úkolů, hrají regionální iniciativy při integraci trhu pozitivní úlohu. Spolupráce provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav na evropské úrovni by měla být doplněna i regionální úrovní, aby bylo možné zajistit reálný praktický pokrok, optimální řízení sítě⁷ a adekvátní plánování a realizaci investic. Regulační rámec by měl prosazovat, koordinovat a rozvíjet regionální iniciativy mezi provozovatelem přenosové či přepravní soustavy a regulačními orgány, jako je tomu například v případě regionálních iniciativ vedených skupinou ERGEG či iniciativ, jako je Pentalaterální fórum v severozápadní Evropě, a jak to doporučují významné zúčastněné strany jako Eurelectric.

4.2. Lepší mechanismus spolupráce

Je důležité, aby bylo na evropské úrovni plně uznáváno, že struktury zajišťující spolupráci provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav mají pravomoc výše uvedené úkoly realizovat. Za tím účelem Komise formálně realizací těchto úkolů pověří Evropské síť provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav (zemního plynu a elektřiny).

Způsob spolupráce provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav, tedy obchodních společností, musí být průhledný. Mohou navazovat na stávající struktury, jako jsou GTE a ETSO. Avšak úkoly a zodpovědnosti požadované po provozovatelích přenosových nebo přepravních soustav budou znamenat potřebu centrální a stálé struktury zajišťující spolupráci, a to jak co se týče organizace, tak praktických nástrojů pro plánování a provozování sítí.

⁷ Například v případě elektřiny je jasné, že u některých záležitostí je třeba stanovení technických kodexů určit pro každou synchronní oblast.

Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů bude sledovat, jak Evropská síť provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav provádí své úkoly, které jsou jí svěřeny.

Zapojení zúčastněných stran a konzultace se zúčastněnými stranami, jako jsou výrobci, dodavatelé, zákazníci a provozovatelé distribučních soustav, se vyvine ve standardní postup, který budou provozovatelé přenosových nebo přepravních soustav využívat od začátku své práce na konkrétní záležitosti. Za tím účelem budou zúčastněné strany konzultovány ohledně jakýchkoli návrhů tržního a technického kodexu připraveného provozovateli přenosových nebo přepravních soustav a budou moci připomínkovat roční pracovní program provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav. Agentura bude dohlížet, aby byly takové konzultace prováděny řádně.

5. DOKONALEJŠÍ FUNGOVÁNÍ TRHU

Předkládaný návrh rovněž usiluje o zlepšení legislativního rámce, aby se usnadnil přístup třetích stran k základním infrastrukturám a aby se zvýšila průhlednost trhu, posílila jeho integrace a zlepšil přístup k maloobchodním zákazníkům.

5.1. Výjimky

Současné právní předpisy umožňují na předem stanovené období vyjmout větší novou infrastrukturu z působnosti pravidel o regulovaném přístupu pro třetí strany. Bylo dokončeno nebo rozpracováno několik infrastruktur, včetně plynárenských a elektroenergetických propojení a zařízení LNG, kde byla tato možnost využita. Byl tak podpořen pokrok u projektů, které znamenají přínos jak pro bezpečnost dodávek, tak pro hospodářskou soutěž. Současně ale dosavadní zkušenosti ukazují, že pro společnosti připravující tyto projekty, regulační orgány i Komisi by bylo výhodné, aby se postup žádání o výjimky a jejich udělování zjednodušil a aby byly některé podmínky objasněny. Komise proto navrhuje vypracovat pokyny, které by žadatelům a regulačním orgánům při aplikaci podmínek udělení výjimky napomáhaly. Aby se však zajistilo, že infrastruktura s udělenou výjimkou bude moci být optimálně využívána trhem, navrhuje se zobecnit minimální požadavky, pokud jde o ustanovení upravující přidělení kapacity a řízení přetížení nebo překročení kapacity u nové infrastruktury, jež bývala dosud používána případ od případu.

5.2. Průhlednost

Vnitřní trh s elektřinou a zemním plynem trpí nedostatečnou likviditou a průhledností, což brání účinnému přidělování zdrojů, omezuje možnosti odstínění rizik a blokuje vstup nových účastníků. Je potřeba, aby se zvýšila důvěra v trh, jeho likvidita a počet účastníků trhu, a to větším množstvím informací, které má trh k dispozici.

Současné požadavky na průhlednosti se zaměřují na zveřejňování kapacity sítě, aby tak účastníci na trhu mohli vidět, zda je kapacita dostupná a zda je veškerá dostupná kapacita nabízena trhu. Avšak účastníci na trhu rovněž potřebují mít rovný přístup k informacím, které určují pohyby velkoobchodních cen.

Strany, které v současné době odpovídají za největší část toku zemního plynu a elektřiny a které vlastní většinu aktiv na trhu, mají více informací a lepší přístup k nim než noví účastníci na trhu. V elektroenergetickém odvětví existují požadavky ve formě pokynů, které jsou připojeny k nařízení definujícímu požadavky na průhlednost ohledně výroby elektřiny, tyto

však nejsou dostačující, v plynárenství pak v současnosti žádné takové požadavky neexistují. Proto se navrhuje rozšířit požadavky na průhlednosti, aby zahrnovaly zásoby plynu, výhledy poptávky a nabídky, náklady na vyrovnávání sítě a obchodování.

Řádné a úplné dodržování těchto požadavků pak musí být kontrolováno a sledováno vnitrostátními regulačními orgány, a proto je třeba jejich pravomoci příslušným způsobem posílit.

Pokud jde o otázku průhlednosti ve vztahu k derivátům a finančním nástrojům, v jejichž souvislosti tyto návrhy na dotčené společnosti další požadavky nekladou, přezkoumá Komise tuto otázku dopodrobna a dojde k závěru do poloviny roku 2008. Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů a Evropský výbor regulátorů trhů s cennými papíry se vyzývají ke spolupráci, aby dále prošetřily a poskytly informace ohledně otázky, zda by transakce se smlouvami o dodávkách plynu a elektřiny a s deriváty v oblasti zemního plynu a elektrické energie měly podléhat požadavkům na průhlednost před uskutečněním obchodu a/nebo po něm.

5.3. Přístup ke skladování

Stávající směrnice o vnitřním trhu se zemním plynem uvádí, že v případech, kde je skladovací zařízení zásadně důležitým zařízením umožňujícím dodávky zákazníkům, musejí jejich provozovatelé poskytnout přístup třetím stranám. Členské státy mají možnost zajistit přístup k těmto skladovacím zařízením buď na základě podmínek definovaných regulačním orgánem, nebo uložení povinnosti provozovatelům skladovacích soustav vyjednat podmínky přístupu se zákazníky. Požadavky obsažené ve směrnici se omezují na obecné zásady a ponechávají značnou svobodu při definování regulačního rámce členskými státy. Tyto obecné zásady byly následně naplněny na Madridském fóru, kde se všechny zúčastněné strany dohodly na dobrovolných „Pokynech provozovatelům skladovacích zařízení týkající se osvědčených postupů při zajištění přístupu třetích stran“ (GGPSSO). Skupina ERGEG však došla k závěru, že celkové provádění těchto pokynů je nedostatečné.

Aby byly tyto pokyny účinně aplikovány, navrhuje Komise čtyři opatření:

- učinit zásady obsažené v pokynech právně závaznými a zajistit detailní provádění pokynů v rámci postupu projednávání ve výborech;
- provést právní a funkční oddělení provozovatelů skladovacích zařízení, které jsou součástí dodavatelských podniků;
- posílit pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů, aby mohly dohlížet na přístup ke skladování;
- vyžadovat, aby systém předpisů uplatňovaný na skladovací zařízení, byl jasný.

Aby mohly být tyto pokyny právně závazné, bude nařízení rozšířeno a bude definovat, jak budou provozovatelé skladovacích soustav nabízet služby přístupu třetím stranám a jak mají přidělovat kapacitu a řídit překročení kapacity. Bude také definovat požadavky na průhlednost a navrhopat opatření umožňující vznik sekundárního trhu se skladovací kapacitou. Tato pravidla by měla zajišťovat, že budou veškeré skladovací kapacity dostupné pro třetí strany nabízeny trhu nediskriminačním a průhledným způsobem, a měla by jasně odrazovat od nadměrné rezervace kapacity. Tato pravidla budou rovněž sloužit k zajištění shody

s navrhovanými minimálními požadavky ohledně infrastruktury, pro kterou byla udělena výjimka.

Požadavkem na právní a funkční oddělení provozovatelů skladovacího zařízení se významně posílí účinný přístup ke skladování. Skutečnost, že v současnosti se dodavatelé, potřebují-li skladovací kapacitu, musejí obracet na konkurenci, aby si mohli smluvně sjednat zajištění svých skladovacích potřeb, neposiluje důvěru v trh a pro nové účastníky na trhu představuje závažnou překážku. Požadavek na oddělení provozovatelů skladovacích zařízení tuto situaci zlepší a umožní konkurentům a regulačním orgánům kontrolovat, zda se trhu nabízí veškerá dostupná skladovací kapacita.

Komise navrhuje eliminovat nejasnosti existující v oblasti podílu skladovací kapacity nabízené trhu, a to požadavkem, aby kritéria, kdy a jak má mít třetí strana přístup ke skladování, definovaly členské státy a aby byla tato kritéria zveřejněna. Úkolem regulačního orgánu následně bude kontrolovat, zda jsou tato kritéria uplatňována řádně na všechna skladovací zařízení.

5.4. Přístup k LNG terminálům

Úloha LNG při dodávkách plynu do Evropské unie je stále významnější a realizuje se i plánuje mnoho investic do terminálů LNG. Z tohoto důvodu je nutné, aby existovala průhledná pravidla pro přístup k terminálům LNG. Regulační orgány stanovily potřebu, skupina ERGEG připravila pokyny s cílem vytvořit společný přístup pro přístup třetích stran k terminálům LNG.

Přestože mnoho postavených terminálů LNG využilo možnost získat výjimku z přístupu pro třetí strany a z regulačního zásahu dle článku 22 směrnice, existují také terminály LNG, u nichž pravidla pro přístup třetích stran platí. Protože stávající směrnice pouze stanovuje obecný požadavek, že přístup musí být regulován, ponechává prostor pro odlišné interpretace v jednotlivých členských státech. Výjimka podle článku 22 je navíc vždy dočasná a po uplynutí období výjimky se na terminály LNG budou vztahovat příslušné předpisy. Proto Komise navrhuje stanovit jasněji definovaná pravidla pro přístup třetích stran k terminálům LNG. Aby mohly být tyto pokyny právně závazné, bude nařízení rozšířeno, aby definovalo, jak budou provozovatelé terminálů LNG nabízet služby pro přístup třetích stran a jak mají přidělovat kapacitu a řídit překročení kapacity. Bude také definovat požadavky na průhlednost a navrhovat opatření umožňující vznik sekundárního trhu s kapacitou terminálů. Tato pravidla budou rovněž sloužit k zajištění shody s navrhovanými minimálními požadavky ohledně infrastruktury, pro kterou byla udělena výjimka.

5.5. Dlouhodobé dodavatelské smlouvy

Dvoustranné dodavatelské smlouvy na navazujícím trhu nabízejí příležitost, aby energeticky náročná odvětví dosáhla větší předvídatelnosti cen. Takové smlouvy však představují riziko zamezení přístupu na navazující trh a bránění spotřebitelům ve výměně dodavatele, čímž by se omezovala hospodářská soutěž. Aby snížila nejistotu trhu, připraví Komise v následujících měsících pokyny ve vhodné formě o shodě dvoustranných dlouhodobých dodavatelských smluv na navazujícím trhu s předpisy ES o hospodářské soutěži.

5.6. Rámec pro postupné vytvoření evropského maloobchodního trhu

Ani v případě trhu s elektřinou, ani trhu se zemním plynem není dosud možné hovořit o evropském maloobchodním trhu (domácnosti a malé podniky), neboť zákazníci – předpokládáme-li, že mají možnost výběru – jsou stále povinni využívat dodavatele usazené v téže zemi. Vytvoření skutečného trhu pro evropské koncové uživatele je konečným cílem vnitřního trhu s elektřinou a plynem: je to nezbytné pro vytvoření konkurenceschopných trhů a pro dosažení maximální účinnosti. Liberalizace maloobchodního trhu je důležitá, aby se zajistilo, že budou moci všichni občané EU požívat výhod hospodářské soutěže. Pokud by se liberalizace týkala pouze velkých zákazníků, mohly by evropské domácnosti skončit v situaci, kdy budou dotovat svůj průmysl, a investiční signály pro nové výrobní a dodavatelské kapacity by byly deformovány. Od 1. července 2007 jsou všechny maloobchodní trhy v EU otevřeny konkurenci, ale v praxi jsou mnozí spotřebitelé vázáni ke svým historickým dodavatelům, protože nebyl navzdory požadavkům zaveden vhodný právní rámec. Evropský maloobchodní trh může být vytvářen pouze postupně. Pro stimulaci tohoto procesu zvažuje Komise vytvoření maloobchodního fóra analogického s Florentským a Madridským fórem, kde byly učiněny pozitivní zkušenosti. Toto fórum by umožnilo se zaměřit na specifické otázky maloobchodu a mělo by sloužit jako platforma pro všechny zúčastněné strany k prosazování vzniku maloobchodního trhu v rámci celé EU. Fórum by poskytlo vedení pro navrhované závazky členských států a regulačních orgánů, pokud jde o vytvoření jasných pravidel hospodářské soutěže na maloobchodním trhu, s ohledem na postupnou harmonizaci pravidel trhu, což umožní vznik přeshraničních maloobchodních trhů.

Dobře fungující maloobchodní trhy budou rovněž hrát velmi významnou úlohu při zvyšování povědomí lidí o domácí spotřebě energie a o cenách energie, protože veškerá opatření za účelem snížení emisí CO₂ a zvýšení energetické účinnosti vyžadují přispění ze strany domácností. Hospodářská soutěž v oblasti dodávek domácnostem povědomí lidí v oblasti energetiky zvýší. Avšak současná praxe, kdy spotřebitelé obdrží jednou ročně pouze konečný účet za svoji spotřebu, takové povědomí nevytváří, a ani neumožňuje, aby dodavatelé rozvinuli konkurenceschopné služby zohledňující specifické potřeby domácností. Dodavatelé proto potřebují více informací, aby mohli zajistit, že zákazníci obdrží informace o své spotřebě energie a o jejích cenách častěji.

Je zřejmé, že svoboda výběru musí být u spotřebitelů doprovázena silnými zárukami ohledně práv zákazníků. Ohrožení zákazníci se těší vysoké míře ochrany již ve stávající směrnici, což má zajistit, že budou mít přístup k energii, kterou potřebují k normálnímu životu. Tato opatření však byla v některých zemích nesprávně použita, a proto Komise navrhuje pro objasnění rámce definovat závazné pokyny. Současně Komise navrhuje posílit práva všech zákazníků, mj. tím, že jim bude poskytnuto právo kdykoli změnit dodavatele, a požadavkem na energetické společnosti, že vyúčtování musí být zákazníkům provedeno do jednoho měsíce po výměně dodavatele spotřebitelem.

Komise nakonec došla k závěru, že pro provozovatele distribučních soustav (PDS) jsou stávající pravidla pro právní a funkční oddělení dostatečná. Nenavrhuje proto rozšiřovat pravidla ohledně oddělení vlastnictví naznačená v kapitole 4 výše na PDS.

6. SPOLUPRÁCE PRO POSÍLENÍ BEZPEČNOSTI DODÁVEK

6.1. Sledování bezpečnosti dodávek provozovateli přenosových nebo přepravních sítí

Je důležité zajistit, aby mohly elektroenergetické a plynárenské soustavy uspokojovat poptávku i v dobách špičky. V případě elektřiny je toto možné pouze tehdy, když existují dostatečné výrobní kapacity (přiměřenost výrobních kapacit) a kdy je síť schopna přenášet či přepravovat energii od výrobců ke konečným spotřebitelům (přiměřenost sítě). V případě zemního plynu je nutné, aby existovala dostatečné dovozní a skladovací kapacity.

Směrnice 2005/89/ES vyžaduje, aby vnitrostátní regulační orgány, za pomoci provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav, každoročně Komisi podávaly hlášení o bezpečnosti dodávek elektřiny. Směrnice 2004/67/ES požaduje, aby členské státy podávaly hlášení o situaci v oblasti bezpečnosti dodávek zemního plynu a o regulačním rámci kvůli posílení investic do infrastruktury. Navrhované úpravy nařízení (ES) č. 1228/2003 a (ES) č. 1775/2005 svěřují síti provozovatelů přenosových nebo přepravních soustav úlohu vypracovávání výhledů přiměřenosti soustav pro každé léto a zimu, stejně jako výhledů dlouhodobých. Evropský rozměr je nezbytný, aby bylo možné brát v úvahu možnosti vývozu a dovozu elektřiny a plynu za podmínek špičkové poptávky. Vzhledem k přeshraničním tokům elektřiny a plynu v rámci vnitřního trhu je třeba perspektivy zpracovat na evropské úrovni.

6.2. Spolupráce členských států

V předpisech EU jsou dva nástroje zabývající se bezpečností dodávek zemního plynu. Zprvč směrnice 2003/55/ES zavedla členským státům všeobecnou povinnost sledování. Zadruhé se směrnice 2004/67/ES týká konkrétně opatření, která mají zajistit bezpečnost dodávek zemního plynu. Tato druhá směrnice zakládá Koordinační skupinu pro otázky plynu a definuje „mechanismus Společenství“ pro případ přerušení dodávek.

Tyto nástroje zajišťují určitou koordinační platformu. Nedefinují kvantitativní cíle, pokud jde o zabezpečení dodávek, ani nestanovují žádné povinnosti, pokud jde o zásoby plynu. Neposkytují ostatně ani rámec pro regionální spolupráci v případě závažného přerušení dodávek.

Směrnice 2004/67/ES byla členskými státy provedena teprve nedávno. Její článek 10 uvádí, že Komise do 19. května 2008 vypracuje zprávu o provádění a zejména o účinnosti nástrojů a může vypracovat další návrhy týkající se zabezpečení dodávek. Tato zpráva bude zejména řešit opatření pro zabezpečení dodávek týkající se zásob zemního plynu.

Jelikož se tedy jedná v této věci o první krok, předkládané návrhy nepozměňují směrnici 2004/67/ES a řeší pouze dvě záležitosti:

- *Zpřísnění povinností ohledně průhlednosti ve vztahu k úrovním komerčních zásob.* Každý provozovatel skladovacích zařízení bude mít povinnost denně zveřejňovat množství využitelného plynu ve svých zařízeních. Tato povinnost by významným způsobem zvýšila vzájemnou důvěru v regionální i dvoustrannou pomoc v případech závažného přerušení dodávek.
- *Solidarita.* Navrhuje se, aby členské státy spolupracovaly za účelem prosazování regionální a dvoustranné solidarity. Smyslem této spolupráce je nalézt řešení pro situace, které by mohly pravděpodobně vést k závažným přerušením dodávek plynu s dopadem

na členský stát. Příklady této koordinace zahrnují zjednodušení vnitrostátních opatření pro řešení mimořádných situací či vypracování praktických postupů vzájemné pomoci. Bude-li to třeba, přijme Komise pokyny pro regionální spolupráci v rámci solidarity.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterým se mění nařízení (ES) č. 1775/2005 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 95 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise⁸,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru⁹,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů¹⁰,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy¹¹,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Vnitřní trh se zemním plynem, který se postupně zavádí od roku 1999, si klade za cíl poskytnout skutečnou možnost výběru všem spotřebitelům ve Společenství (občanům i podnikům), nové obchodní příležitosti a intenzivnější přeshraniční obchod, aby se dosáhlo zvýšení efektivity, konkurenceschopných cen a vyšších standardů služeb a aby se přispělo k větší bezpečnosti dodávek a udržitelnosti.
- (2) K vytvoření takového vnitřního trhu se zemním plynem výrazně přispěly směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/55/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 98/30/ES¹² a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1775/2005 ze dne 28. září 2005 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám¹³.
- (3) V současnosti však nelze žádné společnosti ve Společenství zaručit právo na prodej zemního plynu v jakémkoli členském státě za rovných podmínek a bez diskriminace či znevýhodnění. Zatím ve všech členských státech neexistuje zejména nediskriminační přístup k síti a stejně účinná úroveň regulačního dohledu.

⁸ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

⁹ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

¹⁰ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

¹¹ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

¹² Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 57.

¹³ Úř. věst. L 289, 3.11.2005, s. 1.

- (4) Sdělení Komise nazvané „Energetická politika pro Evropu“¹⁴ zdůraznilo význam dotvoření vnitřního trhu se zemním plynem a vytvoření rovných podmínek pro všechny plynárenské společnosti ve Společenství. Ze sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu – Perspektivy vnitřního trhu se zemním plynem a elektřinou¹⁵ a sdělení Komise „Šetření podle článku 17 nařízení (ES) č. 1/2003 v odvětvích zemního plynu a elektrické energie v Evropě (závěrečná zpráva)“¹⁶ vyplynulo, že stávající předpisy a opatření neposkytují potřebný rámec pro dosažení cíle dobře fungujícího vnitřního trhu.
- (5) Nařízení (ES) č. 1775/2005 je třeba upravit v souladu s těmito sděleními, aby se zdokonalil předpisový rámec vnitřního trhu se zemním plynem.
- (6) Zejména je potřeba dosáhnout intenzivnější spolupráce a lepší koordinace mezi provozovateli přepravních soustav, aby se postupně dosáhlo slučitelnosti technického a obchodního kodexu přeshraničního zpřístupňování přepravních soustav a jeho účinného řízení, zajistilo se koordinované plánování s dostatečným časovým předstihem a přepravní soustava ve Společenství se s řádným ohledem na životní prostředí dobře technicky rozvíjela a aby se prosazovala energetická účinnost a výzkum a inovace, zejména pokud jde o zajištění průniku energie z obnovitelných zdrojů na trh a rozšíření nízkouhlíkových technologií. Tomuto slučitelnému technickému a tržnímu kodexu by provozovatelé přepravních soustav měli jejich provoz podřídit.
- (7) V zájmu zajištění optimálního řízení přepravních soustav zemního plynu ve Společenství by měla být vytvořena Evropská síť provozovatelů přepravních soustav. Své úkoly by měla plnit v souladu s pravidly Společenství v oblasti hospodářské soutěže, které se na rozhodnutí Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav nadále vztahují. Tyto úkoly by měly být přesně vymezeny a při jejich plnění by se měly používat metody zajišťující účinnost, reprezentativnost a průhlednost. Protože účinnějšího pokroku lze dosáhnout změnou přístupu na regionální úrovni, měli by provozovatelé přepravních soustav zřídit v rámci celkové struktury spolupráce regionální struktury a zároveň zajistit, aby byly výsledky na regionální úrovni slučitelné s kodexy a investičními plány na úrovni Společenství. Předpokladem spolupráce v rámci těchto regionálních struktur je účinné oddělení činností v oblasti sítě od činností výroby a dodávek, bez něhož by regionální spolupráce mezi provozovateli přepravních soustav vedla k riziku chování narušujícího hospodářskou soutěž.
- (8) Na úkolech, jejichž splnění se očekává od Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav, mají zájem všichni účastníci trhu. Nesmírně důležitý je tedy postup konzultace a stávající struktury, jež jej mají usnadňovat a zefektivňovat jako např. EASEE-gas (Evropské sdružení pro usměrňování výměny energie – plyn), by měly hrát důležitou úlohu.

¹⁴ KOM(2007) 1.

¹⁵ KOM(2006) 841.

¹⁶ SEK(2006) 1724.

- (9) V zájmu zintenzivnění hospodářské soutěže prostřednictvím likvidních velkoobchodních trhů se zemním plynem je nezbytné, aby se se zemním plynem mohlo obchodovat nezávisle na jeho poloze v rámci soustavy. Jediným způsobem, jak toho dosáhnout, je umožnit uživatelům soustavy nezávisle rezervovat vstupní a výstupní kapacitu a zajistit tak přepravu zemního plynu prostřednictvím zón namísto smluvních cest. V zájmu snazšího rozvoje hospodářské soutěže upřednostnily zúčastněné strany již na 6. madridském fóru vstupně-výstupní systémy.
- (10) V plynárenských soustavách existuje značná míra smluvního překročení kapacity. Řízení překročení kapacity a zásady přidělování kapacity pro nové či nově sjednané smlouvy se tedy zakládají na uvolnění nevyužité kapacity, jež uživatelé soustavy realizují pronájmem nebo odprodejem svých smluvních kapacit, a na povinnosti provozovatelů přepravní soustavy nabídnout trhu nevyužitou kapacitu alespoň v režimu na následující den a jako přerušitelnou. Vzhledem k velkému podílu stávajících smluv a nutnosti vytvořit skutečně rovné podmínky pro uživatele nové i stávající kapacity je třeba, aby se tyto zásady uplatňovaly na veškerou smluvní kapacitu, včetně stávajících smluv.
- (11) Sledování trhu prováděné v posledních letech vnitrostátními regulačními orgány a Komisí ukázalo, že současné požadavky na průhlednost a pravidla pro přístup k infrastruktuře jsou nedostatečné.
- (12) Je nutný rovný přístup k informacím o fyzickém stavu soustavy, aby všichni účastníci trhu mohli vyhodnotit celkovou situaci v oblasti poptávky a nabídky a zjistit, jaké důvody má pohyb velkoobchodní ceny. To zahrnuje přesnější informace o nabídce a poptávce, kapacitě soustavy, tocích a údržbě, vyrovnávání, dostupnosti a využívání skladovacích zařízení. Jelikož tyto informace mají pro fungování trhu zásadní význam, je nutné upustit od omezení zveřejnění z důvodu zachování důvěrnosti.
- (13) V zájmu posílení důvěry v trh je třeba, aby jeho účastníci měli jistotu, že za zneužívající chování lze udělit sankce. Příslušným orgánům by mělo být umožněno, aby obvinění ze zneužívání trhu účinně prošetřily. Proto je příslušným orgánům třeba umožnit přístup k údajům informujícím o rozhodnutích, které v souvislosti s provozními činnostmi učinily dodavatelské podniky. Všechna tato rozhodnutí se na trhu s plynem sdělují provozovatelům soustav v podobě rezervací kapacity, nominací a realizovaných toků. Provozovatelé soustav by měli dávat tyto informace k dispozici příslušným orgánům po předem stanovenou dobu.
- (14) Hospodářská soutěž vztahující se na zákazníky v domácnostech vyžaduje, aby dodavatelé nebyli blokováni, pokud chtějí vstoupit na nové maloobchodní trhy. Pravidla a odpovědnost, jimž podléhá dodavatelský řetězec, musejí být proto známy všem účastníkům trhu a v zájmu hlubší integrace trhu Společenství je třeba je harmonizovat.
- (15) Přístup ke skladovacím zařízením zemního plynu a zařízením LNG je nedostatečný, příslušné předpisy je potřeba zdokonalit. Sledování prováděné skupinou evropských regulačních orgánů pro elektroenergetiku a plynárenství (ERGEG) vedlo k závěru, že dobrovolné pokyny provozovatelům skladovacích zařízení týkající se osvědčených postupů při zajištění přístupu třetích stran, které byly všemi zúčastněnými stranami schváleny na Madridském fóru, se uplatňují nedostatečně, a proto je zapotřebí je učinit závaznými.

- (16) Nařízení (ES) č. 1775/2005 stanoví, že některá opatření by měla být přijata v souladu s rozhodnutím Rady 1999/468/ES ze dne 28. června 1999 o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi¹⁷.
- (17) Rozhodnutí 1999/468/ES bylo změněno rozhodnutím 2006/512/ES, kterým byl zaveden regulativní postup s kontrolou, jenž má být použit pro přijetí opatření obecného významu, jejichž předmětem je změna jiných než podstatných prvků základního aktu přijatého postupem podle článku 251 Smlouvy, a to i zrušením některých těchto prvků nebo doplněním aktu o nové jiné než podstatné prvky.
- (18) Aby se tento nový postup mohl použít pro nástroje přijaté postupem podle článku 251 Smlouvy, které již jsou v platnosti, musejí být tyto nástroje upraveny podle platných postupů, v souladu se společným prohlášením Evropského parlamentu, Rady a Komise¹⁸ týkajícím se rozhodnutí 2006/512/ES.
- (19) Pokud jde o nařízení (ES) č. 1775/2005, Komisi by zejména měla být svěřena pravomoc stanovit nebo přijmout pokyny potřebné pro zajištění minimálního stupně harmonizace nutného k dosažení cílů tohoto nařízení. Vzhledem k tomu, že tato opatření jsou obecného významu a jejich předmětem je změna jiných než podstatných prvků nařízení (ES) č. 1775/2005 a doplnění nařízení (ES) č. 1775/2005 o nové jiné než podstatné prvky, měla by být přijata regulativním postupem s kontrolou stanoveným v článku 5a rozhodnutí 1999/468/ES.
- (20) Nařízení (ES) č. 1775/2005 by tudíž mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (ES) č. 1775/2005 se mění takto:

- (1) Článek 1 se nahrazuje tímto:

„Článek 1

Předmět a oblast působnosti

Cílem tohoto nařízení je:

- a) stanovit nediskriminační pravidla pro podmínky přístupu k plynárenským přepravním soustavám s přihlédnutím ke zvláštnostem celostátních a regionálních trhů, aby bylo zajištěno řádné fungování vnitřního trhu se zemním plynem;

¹⁷ Úř. věst. L 184, 17.7.1999, s. 23. Rozhodnutí ve znění rozhodnutí 2006/512/ES (Úř. věst. L 200, 22.7.2006, s. 11).

¹⁸ Úř. věst. C 255, 21.10.2006, s. 1.

- b) stanovit nediskriminační pravidla pro podmínky přístupu k zařízením LNG a skladovacím zařízením;
- c) usnadnit vznik dobře fungujících a průhledných přeshraničních maloobchodních trhů a řádně fungujícího a průhledného velkoobchodního trhu; nařízení stanoví mechanismy pro harmonizaci pravidel umožňující přeshraniční obchodování se zemním plynem a jeho přeshraničních dodávek maloobchodním zákazníkům.

Toto nařízení se s výjimkou čl. 6a odst. 4 vztahuje pouze na skladovací zařízení spadající pod čl. 19 odst. 3 nebo 4 směrnice 2003/55/ES.

Cíle uvedené v prvním pododstavci zahrnují stanovení harmonizovaných zásad pro sazby či metody jejich výpočtu, pro přístup k soustavě, zavedení služeb pro přístup třetích stran a harmonizovaných zásad pro přidělování kapacity a řízení překročení kapacity, stanovení požadavků na průhlednost, pravidel vyrovnávání a vyrovnávacích poplatků a usnadnění obchodování s kapacitou.“

(2) Článek 2 se mění takto:

- a) v odstavci 1 se doplňují nové definice, které znějí:

- „24. „kapacitou zařízení LNG“ kapacita terminálu LNG pro zkapalnění zemního plynu nebo dovoz, vyložení, pomocné služby, prozatímní skladování a znovuzplynování LNG;
- 25. „pracovním objemem“ objem, který smí uživatel skladovacího zařízení použít ke skladování plynu;
- 26. „těžebním výkonem“ objem, který smí uživatel skladovacího zařízení vytěžit ze skladovacího zařízení, za časovou jednotku;
- 27. „vtlačecím výkonem“ objem, který smí uživatel skladovacího zařízení vtlačit do skladovacího zařízení, za časovou jednotku;
- 28. „skladovací kapacitou“ jakákoli kombinace provozního objemu, těžebního a vtlačecího výkonu;
- 29. „agenturou“ Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů zřízená nařízením (ES) č. ...¹⁹.“

- b) odstavec 2 se nahrazuje tímto:

- „2. Aniž jsou dotčeny definice v odstavci 1 tohoto článku, použijí se s výjimkou definice přepravy v bodě 3 článku 2 směrnice 2003/55/ES rovněž příslušné definice obsažené v uvedeném článku.

Definice v bodech 3 až 23 v odstavci 1 tohoto článku ve vztahu k přepravě se použijí obdobně na skladovací zařízení a zařízení LNG.“

¹⁹ Úř. věst. L ...

- (3) Vkládají se nové články 2a až 2h, které znějí:

„Článek 2a

Evropská síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu

Všichni provozovatelé přepravních soustav spolupracují na úrovni Společenství prostřednictvím zřízení Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav zemního plynu s cílem zajistit, aby byla evropská plynárenská přepravní soustava optimálně řízena a dobře se technicky rozvíjela.

Článek 2b

Zřízení Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav zemního plynu

1. Nejpozději do [...] předloží provozovatelé přepravní soustavy Komisi a agentuře návrh stanov Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav zemního plynu, která se má zřídit, seznam jejích budoucích členů a návrh jejího jednacího řádu, včetně jednacího řádu pro konzultace jiných zúčastněných stran.
2. Do šesti týdnů od obdržení návrhu stanov, seznamu budoucích členů a návrhu jednacího řádu podá agentura stanovisko k nim Komisi.
3. Komise vydá stanovisko k návrhu stanov, seznamu budoucích členů a návrhu jednacího řádu do tří měsíců od obdržení stanoviska agentury.
4. Do tří měsíců od obdržení stanoviska Komise zřídí provozovatelé přepravní soustavy Evropskou síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu, přijmou její stanovy a jednací řád a zveřejní je.

Článek 2c

Úkoly Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav zemního plynu

1. Evropská síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu přijme:
 - a) technický a tržní kodex v oblastech uvedených v odstavci 3,
 - b) společné nástroje provozování sítě a výzkumné plány,
 - c) každé dva roky desetiletý investiční plán, d) roční pracovní program,
 - e) výroční zprávu,
 - f) roční výhledy letních a zimních dodávek zemního plynu.

2. Roční pracovní program uvedený v odst. 1 písm. d) obsahuje seznam a popis technického a tržního kodexu a plán koordinace provozu sítě a činností v oblasti výzkumu a vývoje, které mají být v tomto roce vypracovány, a orientační kalendář.
3. Podrobný technický a tržní kodex se v návaznosti na priority vymezené v ročním pracovním programu týkají těchto oblastí:
 - a) předpisy pro oblast bezpečnosti a spolehlivosti,
 - b) předpisy pro napojení a přístup k přepravní soustavě,
 - c) pravidla výměny údajů a zúčtování,
 - d) pravidla pro oblast interoperability,
 - e) provozní postupy pro případ nouze,
 - f) pravidla přidělování kapacity a řízení překročení kapacity,
 - g) pravidla obchodování,
 - h) zásady průhlednosti,
 - i) pravidla vyrovnávání, včetně pravidel postupů nominace, pravidel pro vyrovnávací poplatky a pravidel provozního vyrovnávání mezi přepravními soustavami jejich příslušných provozovatelů,
 - j) pravidla ohledně harmonizovaných struktur přepravních sazeb,
 - k) energetická účinnost, pokud jde o plynárenské soustavy.
4. Provádění technického a tržního kodexu sleduje Evropská síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu. Výsledky tohoto sledování zapracuje do výroční zprávy uvedené v odst. 1 písm. e).
5. Každé dva roky Evropská síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu zveřejňuje desetiletý investiční plán vypracovaný pro úroveň Společenství. Investiční plán počítá s modelováním integrované sítě, vypracováváním scénářů, vyhodnocením přiměřenosti nabídky a poptávky a posouzením odolnosti soustavy. Investiční plán se opírá zejména o vnitrostátní investiční plány a o hlavní směry pro transevropské energetické sítě podle rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady 1364/2006/ES²⁰. Označuje oblasti s nedostatečnou mírou investic, zejména s ohledem na přeshraniční kapacity.
6. Evropská síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu poskytne Komisi na její žádost poradenství ohledně přijetí pokynů podle článku 9.

²⁰ Úř. věst. L 262, 22.9.2006, s. 1.

Článek 2d

Sledování prováděné agenturou

1. Plnění úkolů Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav zemního plynu, které jsou uvedeny v čl. 2c odst. 1, sleduje agentura.
2. Evropská síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu agentuře předloží návrh technického a tržního kodexu, návrh desetiletého investičního plánu a návrh ročního pracovního programu, včetně informací o postupu konzultace.

Agentura smí do tří měsíců podat Evropské síti provozovatelů přepravních soustav zemního plynu stanovisko.

Pokud má agentura za to, že v návrhu ročního pracovního programu nebo návrhu desetiletého investičního plánu není zajištěna nediskriminace, účinná hospodářská soutěž a účinné fungování trhu, poskytne Komisi řádně odůvodněné stanovisko.

Článek 2e

Vypracování a hodnocení technického a tržního kodexu

1. Komise může po konzultaci agentury v přiměřené lhůtě vyzvat Evropskou síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu, aby vypracovala kodexy pro oblasti uvedené v čl. 2c odst. 3, pokud má za to, že jsou takové kodexy nezbytné pro účinné fungování trhu.
2. Agentura Komisi poskytne řádně odůvodněné stanovisko, pokud má za to, že:
 - a) v technickém nebo tržním kodexu přijatém Evropskou sítí provozovatelů přepravních soustav zemního plynu pro oblasti uvedené v čl. 2c odst. 3 není zajištěna nediskriminace, účinná hospodářská soutěž a účinné fungování trhu;
 - b) Evropská síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu v přiměřené lhůtě neodsouhlasila technický nebo tržní kodex pro oblasti uvedené v čl. 2c odst. 3;
 - c) provozovatelé přepravní soustavy technický nebo tržní kodex přijatý Evropskou sítí provozovatelů přepravních soustav zemního plynu pro oblasti uvedené v čl. 2c odst. 3 neprovádějí.
3. Komise může z vlastního podnětu nebo na doporučení agentury přijmout pokyny k oblastem uvedeným v čl. 2c odst. 3, pokud má za to, že:
 - a) v technickém nebo tržním kodexu přijatém Evropskou sítí provozovatelů přepravních soustav zemního plynu pro oblasti uvedené v čl. 2c odst. 3 není zajištěna nediskriminace, účinná hospodářská soutěž a účinné fungování trhu;

- b) Evropská síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu v přiměřené lhůtě neodsouhlasila technický nebo tržní kodex pro oblasti uvedené v čl. 2c odst. 3;
- c) provozovatelé přepravní soustavy technický nebo tržní kodex přijatý Evropskou sítí provozovatelů přepravních soustav zemního plynu pro oblasti uvedené v čl. 2c odst. 3 neprovádějí.

Tato opatření, jejichž předmětem je změna jiných než podstatných prvků tohoto nařízení jeho doplněním, se přijmou regulativním postupem s kontrolou podle čl. 14 odst. 2.

- 4. Odstavcem 3 není dotčeno právo Komise přijmout a měnit pokyny, jak stanoví článek 9.

Článek 2f

Konzultace

- 1. V rámci plnění svých úkolů vede Evropská síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu otevřeným a průhledným způsobem rozsáhlé a včasné konzultace se všemi příslušnými účastníky trhu, a to zejména při vypracovávání technického a tržního kodexu a ročního pracovního programu, jež jsou uvedeny v čl. 2c odst. 1 a 3; konzultace zahrnují dodavatelské podniky, zákazníky, uživatele soustavy, provozovatele distribuční soustavy, provozovatele zařízení LNG a provozovatele skladovacího zařízení, včetně příslušných (odvětvových) sdružení, technických orgánů a platformem zúčastněných stran.
- 2. Všechny dokumenty a zápisy z jednání týkající se otázek uvedených v odstavci 1 se zveřejňují.
- 3. Před přijetím ročního pracovního programu a technického a tržního kodexu uvedených v čl. 2c odst. 1 a 3 uvede Evropská síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu, jaké poznatky při konzultacích získala a jak byly tyto poznatky vzaty v úvahu. Pokud poznatky vzaty v úvahu nebyly, uvede důvody.

Článek 2g

Náklady

Náklady spojené s činnostmi Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav zemního plynu, uvedenými v člácích 2a až 2h, ponesou provozovatelé přepravních soustav a zohlední se při výpočtu sazeb.

Článek 2h

Regionální spolupráce provozovatelů přepravních soustav

1. S cílem přispět ke splnění úkolů uvedených v čl. 2c odst. 1 navážou provozovatelé přepravních soustav regionální spolupráci v rámci Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav zemního plynu. Zejména každé dva roky zveřejňují regionální investiční plán, na jehož základě smějí přijímat investiční rozhodnutí.

Regionální investiční plán nesmí být v rozporu s desetiletým investičním plánem podle čl. 2c odst. 1 písm. c).

2. Provozovatelé přepravních soustav podporují provozní úpravy s cílem zajistit optimální řízení sítě, prosazovat rozvoj energetických burz, přidělování přeshraniční kapacity prostřednictvím implicitních aukcí a integraci vyrovnávacích mechanismů.
3. Komise může vymezit zeměpisné oblasti, na něž se vztahují jednotlivé struktury regionální spolupráce. Toto opatření, jehož předmětem je změna jiných než podstatných prvků tohoto nařízení jeho doplněním, se přijme regulativním postupem s kontrolou podle čl. 14 odst. 2.

Komise může za tímto účelem konzultovat Evropskou síť provozovatelů přepravních soustav zemního plynu a agenturu.“

- (4) V čl. 3 odst. 1 se vkládá čtvrtý pododstavec, který zní:

„Sazby pro uživatele sítě se stanoví odděleně a nezávisle pro jednotlivé body vstupu do přepravní soustavy nebo jednotlivé body výstupu z ní. Síťové poplatky se nevypočítávají na základě smluvních tras.“

- (5) Název článku 4 se nahrazuje tímto:

„Služby pro přístup třetích stran, pokud jde o provozovatele přepravní soustavy“.

- (6) Vkládá se nový článek 4a, který zní:

„Článek 4a

Služby pro přístup třetích stran, pokud jde o skladovací zařízení a zařízení LNG

1. Provozovatelé zařízení LNG a skladovacích zařízení:
 - a) zajistí všem uživatelům soustavy nediskriminační nabídku služeb uspokojujících poptávku na trhu; zejména pokud provozovatel zařízení LNG nebo skladovacího zařízení nabízí tutéž službu různým zákazníkům, činí tak za rovnocenných smluvních podmínek;
 - b) nabízejí služby, které jsou slučitelné s používáním propojených přepravních soustav zemního plynu, a usnadňují přístup prostřednictvím spolupráce s provozovatelem přepravní soustavy;
 - c) zveřejňují potřebné informace, zejména údaje o používání a dostupnosti služeb, a to ve lhůtě odpovídající odůvodněným obchodním potřebám uživatelů zařízení LNG a skladovacích zařízení.

2. Provozovatelé skladovacích zařízení:
 - a) poskytují jak pevné, tak přerušitelné služby pro přístup třetích stran; cena přerušitelné kapacity odráží pravděpodobnost přerušení;
 - b) nabízejí uživatelům skladovacích zařízení jak dlouhodobé, tak krátkodobé služby;
 - c) nabízejí uživatelům skladovacích zařízení sdružené i oddělené služby provozního objemu, vtláčecího a těžebního výkonu.
 3. Smlouvy o používání zařízení LNG a skladovacích zařízení nevedou k bezdůvodně vyšší sazbám v případech, kdy jsou uzavřeny
 - a) mimo plynárenský rok s nestandardními termíny zahájení nebo
 - b) na dobu kratší, než je standardní roční smlouva o přepravě a skladování.
 4. Služby pro přístup třetích stran mohou být případně poskytovány s výhradou vhodné záruky solventnosti uživatele soustavy. Tyto záruky nesmějí vytvářet bezdůvodnou překážku vstupu na trh a musí být nediskriminační, průhledné a přiměřené.
 5. Smluvní limity pro požadovanou minimální velikost kapacity zařízení LNG a skladovacího zařízení musejí být odůvodněny technickými omezeními a menším uživatelům skladovacích zařízení nesmějí bránit v přístupu k těmto skladovacím zařízením.“
- (7) Článek 5 se mění takto:
- a) název se nahrazuje tímto:

„Zásady mechanismů přidělování kapacity a postupů pro řízení překročení kapacity, pokud jde o provozovatele přepravní soustavy“;
 - b) odstavec 3 se nahrazuje tímto:

„3. Provozovatelé přepravní soustavy provedou a zveřejní nediskriminační a průhledné postupy pro řízení překročení kapacity, které vycházejí z těchto zásad:

 - a) v případě smluvního překročení kapacity nabídne provozovatel přepravní soustavy nevyužitou kapacitu na primárním trhu alespoň v režimu na následující den a jako přerušitelnou,
 - b) uživatelé soustavy, kteří chtějí na sekundárním trhu odprodat nebo pronajmout jimi nevyužitou smluvní kapacitu, mají právo tak učinit. Členské státy mohou od uživatelů soustavy požadovat, aby tuto skutečnost oznámili nebo sdělili provozovateli přepravní soustavy.“
 - c) odstavec 4 se zrušuje;
 - d) doplňuje se odstavec 6, který zní:

„6. Provozovatelé přepravních soustav pravidelně vyhodnocují tržní poptávku po nových investicích. Při plánování nových investic vyhodnotí provozovatelé přepravních soustav tržní poptávku.“

(8) Vkládá se nový článek 5a, který zní:

„Článek 5a

Zásady mechanismů přidělování kapacity a postupů pro řízení překročení kapacity, pokud jde o skladovací zařízení a zařízení LNG

1. Účastníkům trhu je dána k dispozici maximální kapacita skladovacího zařízení a zařízení LNG, s přihlédnutím k integritě a provozu soustavy.
2. Provozovatelé zařízení LNG a skladovacích zařízení provedou a zveřejní nediskriminační a průhledné mechanismy přidělování kapacity, které:
 - a) poskytují vhodné ekonomické signály pro účinné a maximální využití kapacity a usnadňují investice do nové infrastruktury;
 - b) jsou slučitelné s tržními mechanismy včetně krátkodobých trhů a obchodovacích středisek a zároveň jsou pružné a schopné se přizpůsobit podmínkám vyvíjejícího se trhu;
 - c) jsou slučitelné se systémy přístupu k připojeným sítím.
3. Smlouvy o používání zařízení LNG a skladovacích zařízení obsahují opatření s cílem předcházet nadměrné rezervaci kapacit s ohledem na tyto zásady, jež se uplatňují v případech smluvního překročení kapacity:
 - a) provozovatel soustavy nabídne nevyužitou kapacitu zařízení LNG a skladovacího zařízení na primárním trhu; v případě skladovacích zařízení ji nabízí alespoň v režimu na následující den a jako přerušitelnou,
 - b) uživatelé zařízení LNG a skladovacích zařízení, kteří chtějí na sekundárním trhu odprodat svou smluvní kapacitu, tak mají právo učinit.“

(9) Článek 6 se mění takto:

(a) název se nahrazuje tímto:

„Požadavky na průhlednost, pokud jde o provozovatele přepravní soustavy“;

(b) odstavec 5 se zrušuje.

(c) doplňuje se nový odstavec 7, který zní:

„7. Provozovatelé přepravních soustav zveřejňují předběžné a následné informace o nabídce a poptávce vycházející z nominací, výhledů a realizovaných toků do soustavy a z ní. Zveřejňované informace jsou stejně podrobné jako informace dostupné provozovateli přepravní soustavy.

Provozovatelé přepravních soustav zveřejňují přijímaná opatření, jakož i náklady vzniklé a příjmy vytvořené při vyrovnávání soustavy.

Dotčení účastníci trhu poskytují provozovatelům přepravních soustav údaje podle tohoto článku.“

- (10) Vkládají se nové články 6a a 6b, které znějí:

„Článek 6a

Požadavky na průhlednost, pokud jde o skladovací zařízení a zařízení LNG

1. Provozovatelé zařízení LNG a skladovacích zařízení zveřejní podrobné údaje o nabízených službách a uplatňovaných podmínkách spolu s technickými údaji, které uživatelé zařízení LNG a skladovacích zařízení potřebují pro účinný přístup k zařízením LNG a skladovacím zařízením.
2. U poskytovaných služeb každý provozovatel zařízení LNG a skladovacích zařízení pravidelně, průběžně, srozumitelným a standardizovaným způsobem zveřejňuje číselné údaje o smluvní a dostupné kapacitě skladovacích zařízení a zařízení LNG.
3. Provozovatelé zařízení LNG a skladovacích zařízení vždy zveřejňují informace vyžadované tímto nařízením smysluplným, kvantifikovatelně jasným, snadno přístupným a nediskriminačním způsobem.
4. Všichni provozovatelé zařízení LNG a skladovacích zařízení zveřejňují množství zemního plynu v každém skladovacím zařízení nebo zařízení LNG, vtláčení a těžby a dostupnou kapacitu skladovacího zařízení a zařízení LNG, včetně zařízení, k nimž třetí strany nemají přístup. Tyto informace se rovněž sdělují provozovatelům přepravních soustav, kteří je zveřejňují v souhrnné podobě pro soustavu nebo podsoustavu, jež jsou vymezeny podle významných bodů. Tyto informace se aktualizují alespoň jednou denně.

Článek 6b

Záznamy vedené provozovateli soustav

Provozovatelé přepravní soustavy, provozovatelé skladovacích zařízení a provozovatelé zařízení LNG uchovávají po dobu pěti let pro potřeby vnitrostátních regulačních orgánů, vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž a Komise záznamy s veškerými informacemi uvedenými v článku 6 a 6a a části 3 přílohy.“

- (11) Článek 7 se mění takto:

- a) na konec odstavce 1 se doplňuje věta, která zní: „Pravidla vyrovnávání mají tržní základ.“
- b) odstavec 2 se nahrazuje tímto:

„2. Aby uživatelé soustavy měli možnost přijmout včasná nápravná opatření, poskytují provozovatelé přepravních soustav dostatečné, včasné a spolehlivé on-line informace o stavu vyrovnávání u jednotlivých uživatelů soustavy.

Úroveň poskytovaných informací odráží úroveň informací, které má provozovatel přepravní soustavy k dispozici, a zúčtovací období, za něž jsou vyrovnávací poplatky vypočteny.

Poskytování těchto informací se nezpłatňuje.“

c) odstavce 4, 5 a 6 se zrušují.

(12) Článek 8 se nahrazuje tímto:

„Článek 8

Obchodování s právy na kapacitu

Každý provozovatel přepravní soustavy, skladovacího zařízení a zařízení LNG učiní přiměřené kroky, aby umožnil a usnadnil volné obchodování s právy na kapacitu. Každý takový provozovatel vypracuje harmonizované smlouvy o přepravě a používání zařízení LNG a skladovacího zařízení a postupy k nim pro primární trh, aby usnadnil sekundární obchodování s kapacitou, a uzná převod primárních práv na kapacitu, je-li mu to uživatelem soustavy oznámeno.

Harmonizované smlouvy o přepravě a používání zařízení LNG a skladovacího zařízení a postupy k nim se oznamují regulačním orgánům.“

(13) Vkládá se nový článek 8a, který zní:

„Článek 8a

Maloobchodní trhy

V zájmu snazšího vzniku dobře fungujících a průhledných přeshraničních maloobchodních trhů v regionálním měřítku a měřítku Společenství zajistí členské státy, aby byly úkoly a odpovědnost provozovatelů přepravní soustavy, provozovatelů distribuční soustavy, dodavatelských podniků a zákazníků a v případě potřeby i jiných účastníků trhu definovány s ohledem na smluvní dohody, závazky vůči zákazníkům, pravidla pro výměnu údajů a zúčtování, vlastnictví údajů a odpovědnost v otázkách měření spotřeby.

Tato pravidla se vypracují s cílem harmonizovat přeshraniční přístup k zákazníkům, zpřístupní se veřejnosti a podléhají přezkumu regulačních orgánů.“

(14) V článku 9 se odstavce 1 a 2 nahrazují tímto:

„1. Pokyny, kterými se stanoví minimální stupeň harmonizace požadované pro dosažení cíle tohoto nařízení, případně určí:

- a) podrobné náležitosti služeb pro přístup třetích stran včetně druhu, trvání a ostatních náležitostí těchto služeb podle článků 4 a 4a;
 - b) podrobnosti zásad pro mechanismy přidělování kapacity a uplatňování postupů pro řízení překročení kapacity v případě smluvního překročení kapacity podle článků 5 a 5a;
 - c) podrobnosti k poskytování informací a podrobné vymezení technických údajů, které uživatel soustavy potřebuje pro účinný přístup k soustavě, a určení všech významných bodů z důvodu požadavků na průhlednost, včetně informací, které se o všech významných bodech zveřejňují, a časového plánu zveřejňování těchto informací v souladu s články 6 a 6a;
 - d) podrobnosti k metodám stanovování sazeb v souladu s článkem 3;
 - e) podrobnosti k pravidlům vyrovnávání v souladu s článkem 7;
 - f) podrobnosti k postupům pro primární trh v zájmu snazšího obchodování s kapacitou na sekundárním trhu a převodu primárních práv na kapacitu mezi uživateli soustavy v souladu s článkem 8;
 - g) podrobnosti k otázkám maloobchodního trhu, na něž se vztahuje článek 8a;
 - h) podrobnosti k oblastem uvedeným v čl. 2c odst. 3.
2. Pokyny týkající se otázek uvedených v odst. 1 písm. a), b) a c) jsou stanoveny v příloze s ohledem na provozovatele přepravní soustavy.

Komise může změnit pokyny uvedené v prvním pododstavci a přijmout pokyny týkající se otázek uvedených v odstavci 1. Tato opatření, jejichž předmětem je změna jiných než podstatných prvků tohoto nařízení mimo jiné jeho doplněním, se přijmou regulativním postupem s kontrolou podle čl. 14 odst. 2.“

(15) V článku 14 se odstavec 2 se nahrazuje tímto:

„2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se čl. 5a odst. 1 až 4 a článek 7 rozhodnutí 1999/468/ES, s ohledem na ustanovení článku 8 uvedeného rozhodnutí.“

(16) V článku 16 se písmeno b) se nahrazuje tímto:

„b) propojovací vedení mezi členskými státy, zařízení LNG a skladovací zařízení a významná zvýšení kapacity stávajících infrastruktur a změny infrastruktur, které umožňují rozvoj nových zdrojů dodávek plynu, jak je uvedeno v čl. 22 odst. 1 a 2 směrnice 2003/55/ES, které jsou vyňaty z působnosti článků 7, 18, 19, 20 nebo čl. 25 odst. 2, 3 a 4 uvedené směrnice, pokud jsou vyňaty z ustanovení uvedených v tomto písmenu, s výjimkou čl. 6a odst. 4 tohoto nařízení; nebo“

(17) Příloha se mění takto:

a) název bodu 1 se nahrazuje tímto:

„Služby pro přístup třetích stran, pokud jde o provozovatele přepravní soustavy“;

b) název bodu 2 se nahrazuje tímto:

„Zásady mechanismů přidělování kapacity, postupů pro řízení překročení kapacity, pokud jde o provozovatele přepravní soustavy, a jejich uplatňování v případě smluvního překročení kapacity a“.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne [...]

Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně
[...]

Za Radu
předseda/předsedkyně
[...]